

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 184 (XXVIII) — Nr. 276

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 12 aprilie 2016

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
DECRETE			
391.	2	399.	4
— Decret privind acordarea Drapelului de luptă Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Petrodava” al Județului Neamț.....		— Decret privind acordarea Drapelului de luptă Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Anghel Saligny” al Județului Vrancea	
392.	2	406.	5
— Decret privind acordarea Drapelului de luptă Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Șerban Cantacuzino” al Județului Prahova		— Decret privind eliberarea din funcție a unui judecător	
393.	2	407.	5
— Decret privind acordarea Drapelului de luptă Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Porolissum” al Județului Sălaj		— Decret privind eliberarea din funcție a unui procuror	
394.	3	408.	6
— Decret privind acordarea Drapelului de luptă Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Cpt. Dumitru Croitoru” al Județului Sibiu.....		— Decret privind eliberarea din funcție a unui procuror	
395.	3	409.	6
— Decret privind acordarea Drapelului de luptă Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Bucovina” al Județului Suceava		— Decret privind trecerea în rezervă a unui general de brigadă cu o stea din Ministerul Apărării Naționale	
396.	3	DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
— Decret privind acordarea Drapelului de luptă Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Alexandru Dimitrie Ghica” al Județului Teleorman		Decizia nr. 24 din 20 ianuarie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 250 alin. (6) din Codul de procedură penală	7–10
397.	4	Decizia nr. 68 din 18 februarie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 65 și art. 66 din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii	11–13
— Decret privind acordarea Drapelului de luptă Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Banat” al Județului Timiș.....		ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
398.	4	201.	14–32
— Decret privind acordarea Drapelului de luptă Inspectoratului pentru Situații de Urgență „General Magheru” al Județului Vâlcea		— Ordin al secretarului general al Guvernului pentru aprobarea Normelor metodologice privind coordonarea, îndrumarea metodologică și supravegherea stadiului implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial la entitățile publice	

D E C R E T E**PREȘEDINTELE ROMÂNIEI****D E C R E T****privind acordarea Drapelului de luptă
Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Petrodava”
al Județului Neamț**

În temeiul prevederilor art. 92 și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată, precum și ale art. 1 din Legea nr. 34/1995 privind acordarea drapelului de luptă marilor unități și unităților militare, având în vedere propunerea ministrului afacerilor interne,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se acordă Drapelul de luptă Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Petrodava” al Județului Neamț.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 7 aprilie 2016.
Nr. 391.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****privind acordarea Drapelului de luptă
Inspectoratului pentru Situații de Urgență
„Șerban Cantacuzino” al Județului Prahova**

În temeiul prevederilor art. 92 și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată, precum și ale art. 1 din Legea nr. 34/1995 privind acordarea drapelului de luptă marilor unități și unităților militare, având în vedere propunerea ministrului afacerilor interne,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se acordă Drapelul de luptă Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Șerban Cantacuzino” al Județului Prahova.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 7 aprilie 2016.
Nr. 392.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****privind acordarea Drapelului de luptă
Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Porolissum”
al Județului Sălaj**

În temeiul prevederilor art. 92 și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată, precum și ale art. 1 din Legea nr. 34/1995 privind acordarea drapelului de luptă marilor unități și unităților militare, având în vedere propunerea ministrului afacerilor interne,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se acordă Drapelul de luptă Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Porolissum” al Județului Sălaj.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 7 aprilie 2016.
Nr. 393.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**privind acordarea Drapelului de luptă
Inspectoratului pentru Situații de Urgență
„Cpt. Dumitru Croitoru” al Județului Sibiu**

În temeiul prevederilor art. 92 și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată, precum și ale art. 1 din Legea nr. 34/1995 privind acordarea drapelului de luptă marilor unități și unităților militare,
având în vedere propunerea ministrului afacerilor interne,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se acordă Drapelul de luptă Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Cpt. Dumitru Croitoru” al Județului Sibiu.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 7 aprilie 2016.
Nr. 394.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**privind acordarea Drapelului de luptă
Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Bucovina”
al Județului Suceava**

În temeiul prevederilor art. 92 și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată, precum și ale art. 1 din Legea nr. 34/1995 privind acordarea drapelului de luptă marilor unități și unităților militare,
având în vedere propunerea ministrului afacerilor interne,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se acordă Drapelul de luptă Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Bucovina” al Județului Suceava.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 7 aprilie 2016.
Nr. 395.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**privind acordarea Drapelului de luptă
Inspectoratului pentru Situații de Urgență
„Alexandru Dimitrie Ghica” al Județului Teleorman**

În temeiul prevederilor art. 92 și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată, precum și ale art. 1 din Legea nr. 34/1995 privind acordarea drapelului de luptă marilor unități și unităților militare,
având în vedere propunerea ministrului afacerilor interne,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se acordă Drapelul de luptă Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Alexandru Dimitrie Ghica” al Județului Teleorman.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 7 aprilie 2016.
Nr. 396.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****privind acordarea Drapelului de luptă
Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Banat”
al Județului Timiș**

În temeiul prevederilor art. 92 și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată, precum și ale art. 1 din Legea nr. 34/1995 privind acordarea drapelului de luptă marilor unități și unităților militare,
având în vedere propunerea ministrului afacerilor interne,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se acordă Drapelul de luptă Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Banat” al Județului Timiș.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 7 aprilie 2016.
Nr. 397.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****privind acordarea Drapelului de luptă
Inspectoratului pentru Situații de Urgență „General Magheru”
al Județului Vâlcea**

În temeiul prevederilor art. 92 și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată, precum și ale art. 1 din Legea nr. 34/1995 privind acordarea drapelului de luptă marilor unități și unităților militare,
având în vedere propunerea ministrului afacerilor interne,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se acordă Drapelul de luptă Inspectoratului pentru Situații de Urgență „General Magheru” al Județului Vâlcea.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 7 aprilie 2016.
Nr. 398.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****privind acordarea Drapelului de luptă
Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Anghel Saligny”
al Județului Vrancea**

În temeiul prevederilor art. 92 și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată, precum și ale art. 1 din Legea nr. 34/1995 privind acordarea drapelului de luptă marilor unități și unităților militare,
având în vedere propunerea ministrului afacerilor interne,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se acordă Drapelul de luptă Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Anghel Saligny” al Județului Vrancea.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 7 aprilie 2016.
Nr. 399.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****privind eliberarea din funcție a unui judecător**

În temeiul prevederilor art. 94 lit. c), art. 100 alin. (1), art. 125 alin. (2) și ale art. 134 alin. (1) din Constituția României, republicată, ale art. 65 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 35 lit. a) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare,

având în vedere Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 328/2016,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Domnul Traian Dârjan, judecător la Curtea de Apel Cluj, delegat în funcția de președinte al Secției I civile a Curții de Apel Cluj, se eliberează din funcție ca urmare a pensionării.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 8 aprilie 2016.

Nr. 406.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****privind eliberarea din funcție a unui procuror**

În temeiul prevederilor art. 94 lit. c), art. 100 alin. (1) și ale art. 134 alin. (1) din Constituția României, republicată, ale art. 65 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 35 lit. a) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare,

având în vedere Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 329/2016,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — La data de 1 mai 2016, domnul Nicolae Popară, procuror în cadrul Parchetului de pe lângă Judecătoria Filași, se eliberează din funcție ca urmare a pensionării.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 8 aprilie 2016.

Nr. 407.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****privind eliberarea din funcție a unui procuror**

În temeiul prevederilor art. 94 lit. c), art. 100 alin. (1) și ale art. 134 alin. (1) din Constituția României, republicată, ale art. 65 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 35 lit. a) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare, având în vedere Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 330/2016,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — La data de 1 mai 2016, domnul Viorel Oace, procuror în cadrul Parchetului de pe lângă Judecătoria Odorheiu Secuiesc, delegat în funcția de prim-procuror la această unitate de parchet, se eliberează din funcție ca urmare a pensionării.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 8 aprilie 2016.
Nr. 408.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****privind trecerea în rezervă a unui general de brigadă cu o stea din Ministerul Apărării Naționale**

În temeiul prevederilor art. 94 lit. b) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale Legii nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare, având în vedere propunerea ministrului apărării naționale,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Domnul general de brigadă cu o stea Irina *Mihai* Oliviu trece în rezervă.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

**În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.**

PRIM-MINISTRU
DACIAN JULIEN CIOLOȘ

București, 8 aprilie 2016.
Nr. 409.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 24

din 20 ianuarie 2016

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 250 alin. (6) din Codul de procedură penală

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Afrodita Laura Tutunaru	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 250 alin. (6) din Codul de procedură penală, excepție ridicată direct de Avocatul Poporului și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 701D/2015.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința din 17 noiembrie 2015 în prezența reprezentantului legal al Ministerului Public, procuror Marinela Mincă, și cu participarea reprezentantului legal al autorului excepției, doamna consilier Ecaterina Mirea, cu întrerupere a deliberărilor pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul cauzei, a amânat succesiv pronunțarea pentru data de 3 decembrie 2015, 8 decembrie 2015, 15 decembrie 2015 și 19 ianuarie 2016. La data de 19 ianuarie 2016, Curtea, constatând că nu sunt prezenți toți judecătorii care au participat la dezbateri, potrivit art. 58 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale și în temeiul art. 57 din Legea nr. 47/1992 și al art. 56 alin. (2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, adoptat prin Hotărârea Plenului Curții Constituționale nr. 6/2012, a amânat pronunțarea pentru 20 ianuarie 2016, dată la care a fost pronunțată prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Adresa nr. 2.034 din 3 aprilie 2015, **Avocatul Poporului, în temeiul art. 146 lit. d) teza a doua din Constituție și al art. 32 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 250 alin. (6) din Codul de procedură penală.**

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că prevederile legale menționate încalcă prevederile constituționale referitoare la accesul liber la justiție, deoarece nu prevăd posibilitatea contestației și împotriva luării măsurii asigurătorii dispuse de către judecătorul de cameră preliminară sau de către instanța de judecată. Folosind exprimarea „interese legitime”, textul constituțional de referință nu pune o condiție de admisibilitate a acțiunii în justiție, ci obligă justiția să ocrotească numai interese legitime. Ca urmare, ceea ce trebuie să primeze este accesul la o cale de atac, caracterul legitim sau nelegitim al interesului urmând să fie constatat în instanță.

5. Cu privire la încălcarea art. 24 alin. (1) din Constituție, Avocatul Poporului susține că acesta cuprinde totalitatea drepturilor și regulilor procedurale ce permit părților implicate în procese să se apere împotriva acuzațiilor ce li se aduc, dovedind

lipsa vinovăției lor și justetea propriilor afirmații, precum și contestând învinuirile ce li se aduc. Garantarea dreptului la apărare este o obligație ce revine statului și se află în strânsă corelație cu **principii procesuale fundamentale**, precum cel al legalității, al aflării adevărului sau al rolului activ al organelor judiciare. Totodată, exercitarea dreptului la apărare presupune existența unor drepturi procesuale pentru părțile din proces, iar prin intermediul garanțiilor procesuale aceste drepturi pot fi realizate. O garanție procesuală importantă este posibilitatea controlului asupra legalității și temeiniciei atât a soluționării cauzelor, cât și a măsurilor procedurale, motiv pentru care **legiuitorul nu poate suprima dreptul — substanțial — al unei părți interesate de a exercita căile de atac și nici nu poate restrânge exercițiul acestui drept decât în condițiile stabilite prin art. 53 din Constituție.** În concluzie, prin lipsa unei căi de atac, persoana afectată de măsura asigurătorie luată de judecătorul de cameră preliminară și de către instanța de judecată nu își poate exercita dreptul la apărare.

6. Cu privire la încălcarea art. 44 alin. (8) din Constituție, Avocatul Poporului susține că prezumția dobândirii licite a averii se întemeiază pe principiul general potrivit căruia orice act sau fapt juridic este licit până la dovada contrarie, impunând, în ce privește averea unei persoane, ca dobândirea ilicită a acesteia să fie dovedită. Totodată, **persoana în cauză trebuie să aibă posibilitatea de a dovedi caracterul licit al bunurilor pe care le deține, indiferent de faza procesuală în care s-a dispus măsura confiscării și de persoana care a luat-o — procuror, judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată.**

7. Presumția dobândirii licite a averii reprezintă o aplicație a prezumției de nevinovăție și, în acord cu viziunea instanței de la Strasbourg, trebuie însoțită de anumite garanții. În acest sens instanța europeană a statuat că aplicarea practică a diverselor dispoziții naționale, care permit confiscarea extinsă, este compatibilă cu noțiunea de „proces echitabil”, cu prezumția de nevinovăție și cu protecția proprietății și include confiscarea în cadrul pedepselor penale la care se referă art. 7 din Convenție. Totodată, făcând trimitere la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, Avocatul Poporului a arătat că măsura confiscării extinse este dispusă de către o instanță judecătorească pe baza convingerii proprii că bunurile supuse confiscării provin din activități infracționale, formate în urma parcurgerii unei proceduri judiciare publice, în cadrul căreia persoanele în cauză au acces la dosar și la argumentele acuzării și au posibilitatea să propună probe și să se prezinte dovezile pe care le consideră necesare. Or, persoanele aflate în ipoteza art. 250 alin. (6) din Codul de procedură penală sunt lipsite de mijloacele procedurale de apărare împotriva măsurii confiscării speciale/extinse. Situația este cu atât mai gravă când măsura se ia asupra bunurilor proprietate a altor persoane decât suspectul sau inculpatul, care nu au nicio calitate procesuală, iar în lipsa posibilității contestației sunt lipsite de orice mijloc procedural de apărare, de dovedire a caracterului licit al bunurilor confiscate.

8. În sfârșit, în susținerea neconstituționalității textului criticat, Avocatul Poporului face trimitere la reglementarea anterioară prevăzută în art. 168 din Codul de procedură penală din 1969 și la Directiva 2014/42/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind înghețarea și confiscarea

instrumentelor și produselor infracțiunilor săvârșite în Uniunea Europeană.

9. Potrivit dispozițiilor art. 33 din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile scrise depuse de Avocatul Poporului, susținerile reprezentantului autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10, 29 și 32 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 250 alin. (6) cu denumirea marginală *Contestarea măsurilor asigurătorii* din Codul de procedură penală, care au următorul conținut: „*Împotriva modului de aducere la îndeplinire a măsurii asigurătorii luate de către judecătorul de cameră preliminară ori de către instanța de judecată, procurorul, suspectul ori inculpatul sau orice altă persoană interesată poate face contestație la acest judecător ori la această instanță, în termen de 3 zile de la data punerii în executare a măsurii.*”

13. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 21 alin. (1) și (2) referitor la accesul liber la justiție, art. 24 alin. (1) referitor la garantarea dreptului la apărare și art. 44 alin. (8) referitor la interdicția confiscării averii dobândite licit și la caracterul licit al dobândirii sale.

14. Cu privire la dispozițiile art. 250 alin. (6) din Codul de procedură penală Curtea constată că s-a mai pronunțat prin Decizia nr. 207 din 31 martie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 387 din 3 iunie 2015, Decizia nr. 497 din 23 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 580 din 3 august 2015, și Decizia nr. 543 din 14 iulie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 694 din 15 septembrie 2015. În acele situații, autorii excepției au criticat, în esență, faptul că împotriva luării măsurii asigurătorii **dispuse de judecătorul de cameră preliminară sau de instanța de judecată competentă să soluționeze fondul cauzei nu există o cale imediată de atac**, deci partea interesată este limitată în dreptul său de a contesta măsura numai cu privire la modul de aducere la îndeplinire a acesteia, fără a avea posibilitatea de a se plânge împotriva măsurii înseși, împrejurare care ar fi de natură a afecta dispozițiile art. 16, art. 20 art. 21, art. 23 alin. (11) și (12), art. 24, art. 44, art. 53, art. 124 și art. 129, precum și cele ale art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și ale art. 13 privind dreptul la un recurs efectiv din Convenție și ale art. 1 privind protecția proprietății din Protocolul nr. 1 la Convenție.

15. Curtea Constituțională a respins ca neîntemeiate excepțiile invocate, deoarece prin prima decizie, respectiv Decizia nr. 207 din 31 martie 2015, s-a reținut, în esență, că, în cazul în care măsura asigurătorie a fost dispusă prin încheiere **de judecătorul de cameră preliminară ori de instanța competentă să judece cauza pe fond**, atunci măsura poate fi contestată, în acord cu art. 408 alin. (2) coroborat cu art. 409 alin. (1) lit. b) și f) din Codul de procedură penală, cu apel, odată cu sentința atacată prin care se soluționează fondul cauzei.

16. Tot prin Decizia nr. 207 din 31 martie 2015, anterior citată, paragrafele 17 și 19, Curtea a făcut referire la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a constatat că instituirea sechestrului nu este o judecată asupra unei acuzații în materie penală în sensul art. 6 din Convenția pentru apărarea

drepturilor omului și a libertăților fundamentale, deoarece atât stabilirea unor drepturi de creanță ale unor terți, cât și confiscarea unor bunuri sunt măsuri ce urmează a fi luate ulterior, în cadrul unor proceduri separate (Decizia din 18 septembrie 2006, pronunțată în Cauza *Mohammad Yassin Dogmoch împotriva Germaniei*). Or, din moment ce o astfel de procedură nu privește temeinicia unei acuzații penale în sensul art. 6 paragraful 1 din Convenție, nu se poate susține că se impune existența unui dublu grad de jurisdicție. Argumentele din Decizia nr. 207 din 31 martie 2015 au fost reluate și în deciziile ulterioare anterior menționate.

17. În continuare, Curtea observă că, potrivit soluției legislative consacrate de alin. (6) al aceluiași articol, în termen de 3 zile de la data punerii în executare a măsurii asigurătorii, se poate face contestație numai împotriva *modului de aducere la îndeplinire* a acesteia, *legalitatea și temeinicia luării sale* de către judecătorul de cameră preliminară ori de către instanța de judecată putând fi supusă cenzurii numai odată cu fondul.

18. Cu toate acestea, Curtea constată că, **în cazul în care măsura a fost luată cu prilejul soluționării apelului, contestarea ei nu mai este posibilă, neexistând nicio cale de atac**. Așa fiind, prin prisma acestei noi abordări, Curtea consideră necesară reconsiderarea jurisprudenței în materie, urmând să admită excepția de neconstituționalitate invocată în prezenta cauză, pentru considerentele ce vor fi arătate.

19. Astfel, întrucât textul constituțional nu distinge, rezultă că accesul liber la justiție consacrat de art. 21 alin. (1) din Legea fundamentală nu se referă exclusiv la acțiunea introductivă la prima instanță de judecată, ci și la sesizarea oricăror altor instanțe care, potrivit legii, au competența de a soluționa fazele ulterioare ale procesului, așadar, la exercitarea căilor de atac, deoarece apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor legitime ale persoanelor presupune, în mod logic, și posibilitatea acționării împotriva hotărârilor judecătorești considerate ca fiind nelegale sau neîntemeiate — în speță fiind vorba de încheierea de luare a măsurii asigurătorii care, potrivit art. 370 alin. (3) din Codul de procedură penală, este tot o hotărâre judecătorească. Așa fiind, în situația în care măsura asigurătorie este dispusă de instanța competentă să soluționeze apelul, atunci inculpatul, persoana responsabilă civilmente, ori alte persoane interesate sunt lipsite de dreptul de acces la justiție, întrucât legea nu dispune de nicio cale de atac împotriva măsurii, hotărârea prin care a fost luată măsura asigurătorie în apel nemaiputând fi atacată.

20. În aceste condiții, Curtea reține că, în exercitarea prerogativelor sale privind reglementarea căilor de atac sau exceptarea de la exercitarea lor, legiuitorul trebuie să aibă în vedere și respectarea celorlalte principii și texte constituționale de referință. Raportat la materia luării măsurilor asigurătorii, prin eliminarea controlului judiciar separat al încheierilor pronunțate se aduce atingere dreptului accesului liber la justiție și dreptului la un proces echitabil, iar în subsidiar dreptului de proprietate privată. Or, statul are obligația de a garanta caracterul efectiv al accesului liber la justiție în acord cu exigențele referitoare la echitatea procedurilor.

21. Așa fiind, **excluderea de la controlul judecătorec imediat a încheierii prin care judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată dispune cu privire la măsuri asigurătorii în procesul penal determină o încălcare a accesului liber la justiție, întrucât, pe de o parte, persoanele interesate sunt private de o garanție procedurală efectivă pentru apărarea dreptului lor de proprietate afectat prin instituirea acestor măsuri, iar, pe de altă parte, se aduce atingere substanței dreptului statuat prin dispozițiile art. 21 alin. (1) din Legea fundamentală în ipoteza în care măsura asigurătorie a fost dispusă în apel**. Principiul de rang constituțional al accesului liber la justiție pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime, dar și cel al legalității care trebuie să guverneze procesul penal exclud posibilitatea ca dreptul oricărei persoane interesate ar putea fi limitat doar la contestarea modului de aducere la

îndeplinire a măsurii asigurătorii dispuse de judecătorul de cameră preliminară ori de către instanța de judecată, deoarece pe parcursul procesului penal se pot ivi situații în care împrejurarea avută în vedere în momentul dispunerii acestei măsuri să nu fie conformă cu exigențele legale, neexistând nicio justificare obiectivă sau rațională pentru a nega dreptul persoanei interesate de a se adresa instanței pentru apărarea drepturilor sale.

22. Potrivit prevederilor art. 129 din Constituție, „*Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii*”. Această normă constituțională cuprinde două teze: prima teză consacră dreptul subiectiv al oricărei părți a unui proces, indiferent de obiectul procesului, precum și dreptul Ministerului Public de a exercita căile de atac împotriva hotărârilor judecătorești considerate ca fiind nelegale sau neîntemeiate; cea de-a doua teză prevede că exercitarea căilor de atac se poate realiza în condițiile legii. Prima teză exprimă, de fapt, în alți termeni dreptul fundamental înscris în art. 21 din Constituție, privind accesul liber la justiție; această teză conține, așadar, o reglementare substanțială. Cea de-a doua teză se referă la reguli de procedură, care nu pot însă aduce atingere substanței dreptului conferit prin cea dintâi teză. Așa fiind, în privința condițiilor de exercitare a căilor de atac legiuitorul poate să reglementeze termenele de declarare a acestora, forma în care trebuie să fie făcută declarația, conținutul său, instanța la care se depune, competența și modul de judecare, soluțiile ce pot fi adoptate și altele de același gen, astfel cum prevede art. 126 alin. (2) din Constituție, republicată, potrivit căruia „*Competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege*”. Cu toate acestea, deși art. 129 din Constituție asigură folosirea căilor de atac „în condițiile legii”, această dispoziție constituțională nu are însă semnificația că „legea” ar putea înlătura ori restrânge exercițiul altor drepturi sau libertăți expres consacrate prin Constituție.

23. Curtea reamintește că măsurile asigurătorii sunt măsuri procesuale cu caracter real care au ca efect indisponibilizarea unor bunuri mobile și imobile prin instituirea unui sechestru. Ca efect al instituirii sechestrului, proprietarul acestor bunuri pierde dreptul de a le înstrăina sau greva de sarcini, măsura afectând, așadar, atributul dispoziției juridice și materiale, pe întreaga durată a procesului penal, până la soluționarea definitivă a cauzei.

24. Așadar, întrucât dreptul la un proces echitabil poate fi privit în legătură cu încălcarea/negarea unor garanții procesuale privind drepturi cu caracter civil, respectiv dreptul de proprietate privată, Curtea reține că reglementarea unei căi de atac efective în beneficiul persoanelor al căror drept de proprietate este afectat prin măsuri procesuale restrictive reprezintă o exigență constituțională pe care legiuitorul trebuie să o respecte în vederea protejării și garantării dreptului de proprietate privată.

25. De aceea, legiuitorul, pe lângă obligația de a oferi oricărei persoane posibilitatea efectivă de a se adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime, trebuie să imprime acestei posibilități un caracter echitabil care să confere plenitudine de exercițiu prin atingerea finalității urmărite. Aceasta se poate realiza prin crearea unei proceduri care să respecte cerințele de echitate instituite de art. 21 alin. (3) din Constituție în absența cărora este golită de conținut orice cenzură a luării măsurii asigurătorii de către instanță. Exigența este cu atât mai evidentă cu cât hotărârea instanței de fond, punând capăt conflictului de drept penal, intră în categoria actelor prin care se înfăptuiește justiția și a căror verificare de către instanța de apel se realizează, din perspectiva asigurării unui **standard cât mai apropiat de cel al unei protecții normale a dreptului** la un proces echitabil, într-un timp mult prea mare. Simplul drept al persoanei interesate de a se adresa justiției în acest fel capătă caracter formal atâta vreme cât garanțiile specifice procesului echitabil nu sunt respectate. Echitatea procedurii consacrată de art. 21 alin. (3) din

Constituție reprezintă o valorificare explicită a dispozițiilor art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Așa fiind, aspectele legate de respectarea dreptului la un proces echitabil se examinează în funcție de ansamblul procesului și de principiile proprii de organizare a fiecărei proceduri. În acest sens, Curtea constată că efectivitatea garanțiilor referitoare la procesul echitabil trebuie aplicate nu numai în fazele premergătoare judecății — a se vedea în acest sens dispozițiile art. 250 alin. (1) din Codul de procedură penală potrivit căruia suspectul, inculpatul sau orice altă persoană interesată beneficiază de calea de atac a contestației nu numai împotriva modului de aducere la îndeplinire a măsurii asigurătorii luate de procuror, dar și împotriva măsurii înseși —, ci și în fazele ulterioare (de cameră preliminară, fond sau apel).

26. Prin urmare, faptul că încheierea judecătorului de cameră preliminară sau a instanței de judecată prin care a fost dispusă măsura asigurătorie poate fi atacată cu apel numai odată cu sentința nu este un argument suficient care să acopere neajunsurile relevate, neajunsuri care se convertesc fără putință de tăgadă în **afectări ale dreptului la un proces echitabil**. Mai mult, în situația în care încheierea de luare a măsurii asigurătorii a fost dispusă de către instanța de apel, atunci este negată orice posibilitate a persoanei interesate de a uza de dreptul său substanțial referitor la accesul la justiție.

27. În plus, deși prin Decizia nr. 207 din 31 martie 2015, Curtea a statuat că în materia contestării măsurilor asigurătorii dispuse în procesul penal garanțiile unui proces echitabil, instituite prin art. 6 din Convenție, nu sunt aplicabile, întrucât instituirea sechestrului nu este o judecată asupra unei acuzații în materie penală, se observă că standardul de protecție oferit de dispozițiile Convenției și de jurisprudența instanței europene este unul minimal. Legea fundamentală, jurisprudența Curții Constituționale sau orice altă convenție la care România este parte putând oferi, în măsura în care este afectată substanța unui drept (drept de proprietate și drept la un proces echitabil), un standard mai ridicat de protecție a drepturilor, potrivit prevederilor art. 20 alin. (2) din Constituție și art. 53 din Convenție (a se vedea în acest sens Decizia nr. 64 din 24 februarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 286 din 28 aprilie 2015). De altfel, Codul de procedură penală din 1968 asigură un standard mai ridicat de protecție, oferind, potrivit art. 168 alin. (1), dreptul oricărei părți/persoane interesate de a se plânge, în orice fază a procesului, nu numai în contra modului de aducere la îndeplinire a unei măsuri asigurătorii, ci și împotriva măsurii înseși.

28. Totodată, potrivit art. 24 alin. (1) din Constituție, „*Dreptul la apărare este garantat*.” Prin redactarea sa, această garanție constituțională nu vizează doar apărarea referitoare la faza procesului penal desfășurată în fața primei instanțe de judecată (de exemplu, prin propunerea și producerea de probe în fața instanței de fond, prin concluzii puse în cadrul dezbaterilor), ci vizează, deopotrivă, și dreptul de apărare prin exercitarea căilor legale de atac împotriva unor constatări de fapt sau de drept ori unor soluții adoptate de o instanță de judecată, dar care sunt considerate greșite de către unul sau altul dintre participanții la procesul penal. Este evident că, în situația în care persoana interesată este împiedicată să exercite până la soluționarea cauzei pe fond o cale de atac împotriva legalității și temeiniciei încheierii judecătorului de cameră preliminară sau a instanței de judecată de luare a unei măsuri asigurătorii **sau nu are nicio cale de atac împotriva unei astfel de încheieri dispusă de instanța de judecată cu prilejul soluționării apelului**, aceasta nu își poate valorifica și apăra drepturile fundamentale în fața unei instanțe de control judiciar.

29. În ceea ce îl privește pe procuror, Curtea constată că, în virtutea rolului său constituțional statuat de art. 131 din Constituție și raportat la scopul instituirii acestor măsuri stabilite în art. 249 alin. (1) din Codul de procedură penală, și acesta justifică interesul în a formula, *în aceleași condiții ca inculpatul*,

partea responsabilă civilmente sau orice altă persoană interesată, contestație separată cu privire la măsura asigurătorie dispusă în procesul penal de către judecătorul de cameră preliminară ori de către instanța de judecată competentă să soluționeze cauza pe fond sau în apel. În plus, dreptul la un proces echitabil presupune că atât apărarea, cât și acuzarea trebuie să beneficieze nu numai de dreptul de a lua cunoștință de toate piesele, observațiile sau elementele de probă propuse judecătorului de natură să îi influențeze decizia ori de a le discuta și comenta, ci și de dreptul de a uza de aceleași căi de atac. Totodată, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în jurisprudența sa că principiul contradictorialității, ca o garanție a dreptului la un proces echitabil, nu privește numai părțile între ele, ci și Ministerul Public sau chiar o altă jurisdicție independentă, participantă, potrivit normelor naționale, la o fază superioară a procesului (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 februarie 1997, pronunțată în Cauza *Niderost-Huber împotriva Elveției*, paragrafele 23, 27, 31).

30. În lipsa asigurării unui control judecătoresc eficient asupra măsurii de indisponibilizare a bunurilor în cursul unui proces penal, statul nu își îndeplinește obligația constituțională de a garanta proprietatea privată persoanei fizice/juridice. Obligația de garantare se referă atât la îndatorirea statului de a se abține de la orice afectare a dreptului de proprietate privată, cât și la reglementarea din punct de vedere normativ a unor măsuri pozitive apte să asigure liniștita posesie, folosință și dispoziție asupra bunurilor. Or, crearea unui cadru normativ care fragilizează garanțiile pe care statul trebuie să le stabilească în privința atributelor dreptului de proprietate privată duce la nesocotirea obligației sale asumate prin textul Constituției și implicit la încălcarea dreptului de proprietate privată. Totodată, Curtea reține că vulnerabilizarea proprietății private a persoanei are drept efect crearea unui regim de insecuritate juridică a acesteia, dreptul său de proprietate devenind iluzoriu.

31. În concluzie, lipsa unei căi de atac separate împotriva luării măsurii asigurătorii de către judecătorul de cameră preliminară sau de către instanța de judecată, fie că este instanța de fond sau de apel, contravine **dreptului consacrat de art. 21 alin. (1) și (3), art. 44 și art. 129 din Constituție**.

32. Așa fiind, Curtea constată că soluția legislativă consacrată de art. 250 alin. (6) din Codul de procedură penală este neconstituțională și impune, pe cale de consecință, instituirea unei căi de atac separate împotriva încheierii prin care a fost luată măsura asigurătorie de către judecătorul de cameră preliminară ori de către instanța de judecată, fie de fond, fie de apel.

35. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d), al art. 29 și al art. 33 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată direct de Avocatul Poporului și constată că soluția legislativă cuprinsă în art. 250 alin. (6) din Codul de procedură penală care nu permite și contestarea luării măsurii asigurătorii de către judecătorul de cameră preliminară ori de către instanța de judecată este neconstituțională.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 20 ianuarie 2016.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Afrodita Laura Tutunaru

33. Curtea Constituțională reafirmă faptul că, potrivit dispozițiilor art. 147 alin. (4) din Legea fundamentală, „*De la data publicării, deciziile sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor*”. În jurisprudența sa, Curtea a statuat, cu valoare de principiu, că forța obligatorie ce însoțește actele jurisdicționale, deci și deciziile Curții Constituționale, se atașează nu numai dispozițivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acesta. Astfel, Curtea a reținut că atât considerentele, cât și dispozițivul deciziilor sale sunt general obligatorii și se impun cu aceeași forță tuturor subiectelor de drept (a se vedea, în acest sens, Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 17 ianuarie 1995 privind obligativitatea deciziilor sale pronunțate în cadrul controlului de constituționalitate, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 16 din 26 ianuarie 1995, Decizia nr. 1.415 din 4 noiembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 796 din 23 noiembrie 2009, și Decizia nr. 414 din 14 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 291 din 4 mai 2010). În consecință, atât Parlamentul, cât și Guvernul, respectiv autoritățile și instituțiile publice urmează să respecte întru totul atât considerentele, cât și dispozițivul prezentei decizii.

34. Totodată, în privința efectelor deciziilor Curții Constituționale, potrivit art. 147 alin. (1) din Constituție, „*Dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare, precum și cele din regulamente, constatate ca fiind neconstituționale, își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept*.” De asemenea, odată cu publicarea deciziei Curții Constituționale, legiuitorul, în temeiul art. 147 alin. (1) din Constituție, are obligația de a pune de acord soluția legislativă criticată cu dispozițiile Constituției constatate a fi încălcate prin prezenta decizie, așadar, implicit, cu decizia Curții Constituționale, ale cărei considerente și dispozițiv sunt general obligatorii (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 1 din 10 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 123 din 19 februarie 2014, paragraful 77), și să procedeze, în consecință, la respectarea exigențelor constituționale. Până la adoptarea soluției legislative corespunzătoare, ca o consecință a prezentei decizii de admitere a excepției de neconstituționalitate, Curtea constată că instanțele judecătorești urmează să aplice în mod direct art. 21 alin. (1) și (3) și art. 129 din Constituție.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 68

din 18 februarie 2016

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 65 și art. 66
din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Ionița Cochintu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 65 și ale art. 66 din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, excepție ridicată de Ildiko Anicuța Neacșu în Dosarul nr. 3.613/3/2012 al Curții de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 950D/2015.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, menționând în acest sens jurisprudența Curții Constituționale în materie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 23 aprilie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 3.613/3/2012, **Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 65 și art. 66 din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii**, excepție ridicată de Ildiko Anicuța Neacșu într-o cauză având ca obiect soluționarea recursului declarat împotriva unei sentințe pronunțate de Tribunalul București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale prin care s-a respins contestația formulată împotriva deciziei de concediere.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autoarea acesteia susține, în esență, că prevederile art. 65 și art. 66 din Codul muncii sunt neconstituționale prin raportare la art. 69—74 din Legea nr. 53/2003 și la Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 6 din 9 mai 2011, fiind contrare dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (3), art. 16 alin. (1) și (2), art. 21 alin. (3) și art. 41, în măsura în care concedierii individuale, fără culpa salariatului, nu îi sunt aplicabile prevederile legale ce condiționează concedierea colectivă. În acest sens arată că prevederile art. 65 din Codul muncii constituie prin ele însele o garanție a protecției drepturilor salariaților, stabilind condițiile în care angajatorul poate dispune concedierea salariatului din motive ce nu îi sunt imputabile acestuia. Pentru aceste rațiuni,

având în vedere jurisprudența Curții Constituționale, arată că legea prevede nu doar cerința ca desființarea locului de muncă să fie efectivă, ci și pe aceea de a fi justificată de o cauză reală și serioasă sau, altfel spus, de a fi determinată de o cauză obiectivă, de o anumită gravitate care să impună, cu adevărat, această măsură, care sunt condiții de fond ale concedierii individuale, vizând însuși conținutul concedierii. Însă, în cazul concedierilor fără culpa salariatului, când acestea sunt colective, pentru o protecție socială eficientă, se impun anumite condiții prealabile, fiind prevăzute o serie de obligații ale angajatorului de natură a asigura o protecție socială efectivă, respectiv inițierea unor informații ce privesc exercitarea drepturilor sindicale (art. 69 și art. 71), obligațiile angajatorului de notificare către inspectoratul teritorial de muncă (art. 70, art. 72 și art. 73), precum și dreptul salariatului la reangajare (art. 74). Aceste garanții nu se aplică concedierilor individuale, ceea ce creează un regim discriminatoriu între concedierile individuale și cele colective, chiar dacă situația salariatului într-un proces de concediere este identică.

6. Totodată, susține că, pe de o parte, prevederile art. 74 devin inaplicabile concedierilor individuale într-o interpretare formală a Deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 6 din 9 mai 2011, întemeiată pe premisa greșită că în cazul concedierilor individuale nu ar mai exista locuri de muncă disponibile. Pe de altă parte, Curtea Constituțională, fără a face distincție între concedierea colectivă și cea individuală, în jurisprudența sa, a statuat că aceste dispoziții prevăd obligația angajatorului de a menționa în cuprinsul deciziei de concediere, care trebuie comunicată în scris salariatului, suficiente motive și informații pe baza cărora salariatul să poată aprecia legalitatea deciziei.

7. În final, arată că salariații concediați pentru motive ce nu țin de persoana lor se bucură de drepturi diferențiate după cum este vorba de o concediere colectivă sau individuală. Scopul unei asemenea diferențieri este neconstituțional în măsura în care el servește numai angajatorului pentru a opera mai facil concedieri individuale. Prin aceasta se creează o veritabilă discriminare, deoarece nesocotirea principiului egalității în drepturi are drept consecință neconstituționalitatea normei care institue o discriminare, iar potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, discriminarea se bazează pe noțiunea de excludere de la un drept/beneficiu.

8. **Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale** opinează în sensul că dispozițiile art. 65 și art. 66 din Legea nr. 53/2003 nu contravin prevederilor constituționale invocate. În acest sens arată că art. 65 din Codul muncii se referă la concedierea individuală pentru motive care nu țin de persoana salariatului, iar criticile autoarei vizează modul în care legiuitorul a ales să reglementeze procedura concedierii individuale, prin comparație cu procedura concedierii colective, în cazul acesteia din urmă fiind instituite mai multe măsuri de protecție a salariaților vizați de măsura desființării posturilor, prin prevederile art. 69—74 din Codul muncii. Astfel, autoarea excepției tinde la completarea prevederilor legale supuse controlului de neconstituționalitate, urmărind instituirea unor garanții și proceduri similare și în cazul concedierilor individuale. În acest context, instanța apreciază că

un astfel de demers contravine rolului Curții Constituționale de legislator negativ, care are abilitarea doar de a elimina prevederile legale supuse controlului, aflate în neconcordanță cu Legea fundamentală, nu și pe aceea de a completa dispozițiile criticate. În ceea ce privește compatibilitatea dispozițiilor criticate cu prevederile constituționale invocate în susținerea excepției de neconstituționalitate, arată că acestea au mai format obiectul controlului de constituționalitate, sens în care menționează jurisprudența Curții Constituționale în materie.

9. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze prezenta excepție.

12. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 65 și ale art. 66 din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 18 mai 2011, care au următorul cuprins:

— Art. 65: „(1) *Concedierea pentru motive care nu țin de persoana salariatului reprezintă încetarea contractului individual de muncă determinată de desființarea locului de muncă ocupat de salariat, din unul sau mai multe motive fără legătură cu persoana acestuia.*

(2) *Desființarea locului de muncă trebuie să fie efectivă și să aibă o cauză reală și serioasă.*”

— Art. 66: „*Concedierea pentru motive care nu țin de persoana salariatului poate fi individuală sau colectivă.*”

13. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții legale sunt invocate prevederile constituționale ale art. 1 alin. (3) privind valorile supreme ale statului de drept, art. 16 alin. (1) și (2) referitor la egalitatea în drepturi, art. 21 alin. (3) privind dreptul părților la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil și art. 41 privind munca și protecția socială a muncii.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile art. 66 din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii prevăd că, în ceea ce privește concedierea pentru motive care nu țin de persoana salariatului, aceasta poate fi individuală sau colectivă. Pe de altă parte, dispozițiile art. 65 din aceeași lege stabilesc ce înseamnă concedierea pentru motive care nu țin de persoana salariatului, respectiv aceasta reprezintă încetarea contractului individual de muncă determinată de desființarea locului de muncă ocupat de salariat, din unul sau mai multe motive fără legătură cu persoana acestuia, context în care desființarea locului de muncă trebuie să fie efectivă și să aibă o cauză reală și serioasă, respectiv condițiile în care angajatorul poate dispune concedierea salariatului din motive ce nu îi sunt imputabile acestuia.

15. Din analiza susținerilor autoarei excepției de neconstituționalitate, se observă că aceasta este nemulțumită, în principal, de faptul că, în cazul concedierii colective pentru motive care nu țin de persoana salariatului, legea prevede

anumite condiții prealabile, respectiv o serie de obligații ale angajatorului de natură a asigura o protecție socială efectivă, astfel cum sunt cuprinse în Secțiunea a 5-a: *Concedierea colectivă. Informarea, consultarea salariaților și procedura concedierilor colective*, art. 68—74 din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, și care nu sunt aplicabile și concedierilor individuale. Or, în opinia autoarei, prin neaplicarea acestui cadru legal și concedierilor individuale, cu precădere în ceea ce privește obligațiile angajatorului de notificare către inspectoratul teritorial de muncă [art. 72 din Legea nr. 53/2003] și dreptul salariatului la reangajare [art. 74 din Legea nr. 53/2003], se creează un regim discriminatoriu între concedierile individuale și cele colective. În acest context, menționează că prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 6 din 9 mai 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 444 din 24 iunie 2011, prin care au fost admise recursurile în interesul legii formulate de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și de Colegiul de Conducere al Curții de Apel București, s-a stabilit că dispozițiile art. 74 alin. (1) lit. d) din Codul muncii [în forma nerepublicată], care prevăd că „*decizia de concediere se comunică salariatului în scris și trebuie să conțină în mod obligatoriu: [...] d) lista tuturor locurilor de muncă disponibile în unitate și termenul în care salariații urmează să opteze pentru a ocupa un loc de muncă vacant, în condițiile art. 64*”, nu se aplică în situația în care concedierea s-a dispus pentru motive ce nu țin de persoana salariatului, în temeiul art. 65 din Codul muncii.

16. Referitor la susținerea autoarei excepției de neconstituționalitate cu privire la pretinsa discriminare între regimul juridic aplicabil concedierilor colective și cel aplicabil concedierilor individuale, ca urmare a instituirii, prin lege, a unor măsuri suplimentare de protecție pentru salariații concediați pentru motive care nu țin de persoana lor în cadrul concedierii colective, se reține că aceasta este neîntemeiată, având în vedere că, astfel cum Curtea a statuat în jurisprudența sa, o măsură de protecție nu poate avea semnificația nici a unui privilegiu, nici a unei discriminări, ea fiind destinată tocmai asigurării, în anumite situații specifice, a egalității cetățenilor, care ar fi afectată în lipsa ei, principiul egalității neinterzicând reguli specifice, în cazul unei diferențe de situații (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 60 din 14 octombrie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 12 din 19 ianuarie 1994, Decizia nr. 104 din 31 octombrie 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 40 din 26 februarie 1996, și Decizia nr. 107 din 1 noiembrie 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 85 din 26 aprilie 1996).

17. Totodată, Curtea, prin Decizia nr. 840 din 2 iunie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 524 din 30 iulie 2009, a constatat că „*art. 65 din Codul muncii reglementează concedierea pentru motive care nu țin de persoana salariatului, fără a institui discriminări de natură să încalce principiul egalității în fața legii, consacrat constituțional prin dispozițiile art. 16 din Constituție*”.

18. Cu privire la invocarea în susținerea excepției a art. 21 din Constituție, prin Decizia nr. 840 din 2 iunie 2009, precitată, Curtea a constatat că aceste dispoziții constituționale nu sunt încălcate prin prevederile criticate din Codul muncii, deoarece acestea nu îngăduiesc accesul liber la justiție, ci reglementează condițiile de concediere pentru motive care nu țin de persoana salariatului, desființarea locului de muncă trebuind să fie efectivă și să aibă o cauză reală și serioasă. Totodată, cât privește verificarea valabilității motivului invocat de angajator, precum și împotriva eventualelor măsuri abuzive și nelegale de concediere, salariații beneficiază de dreptul de a face

contestație la instanțele judecătorești, care pot cere administrarea de probe în vederea evidențierii existenței cauzei reale și serioase ce a determinat desființarea locului de muncă și, astfel, prin hotărâre judecătorească se poate restabili dreptul încălcat (a se vedea Decizia nr. 350 din 28 iunie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 779 din 26 august 2005).

19. Referitor la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor criticate în raport de prevederile art. 41 din Constituție, se reține că aceasta este neîntemeiată. Astfel, Curtea, în jurisprudența sa, a statuat că dreptul la muncă, dreptul la libera alegere a profesiei, a meseriei sau a ocupației, precum și a locului de muncă și dreptul la protecția socială, consacrate de art. 41 din Constituție, în concordanță cu reglementările din instrumentele juridice internaționale, sunt drepturi fundamentale și generale. În exercitarea acestor drepturi orice persoană are posibilitatea să se încadreze în muncă fără să fie forțată în acest sens, să opteze pentru o anumită profesie, meserie sau ocupație, pentru care se pregătește și se califică în mod corespunzător, precum și pentru un loc de muncă dorit. Astfel, Curtea a reținut că acestea nu sunt însă drepturi absolute, în sensul că persoana s-ar putea încadra la orice loc de muncă, de aceste drepturi beneficiind numai persoanele cu calificarea și aptitudinile necesare unei profesii, meserii sau ocupații pentru care are calificarea și aptitudinea necesare. În acest sens, Codul muncii, în scopul eliminării oricăror discriminări la angajare și în scopul asigurării stabilității raporturilor de muncă, prevede numeroase garanții, menite să împiedice comportamentul abuziv al angajatorilor, printre care foarte importantă este stricta reglementare a condițiilor de încetare a contractului individual de muncă. Acesta poate înceta și din inițiativa angajatorului pentru motive ce țin de persoana salariatului, dar și pentru motive legate de funcționarea în bune condiții a unității. Aceste motive sunt concret determinate de lege, iar salariatul concediat poate contesta în justiție legalitatea și temeinicia motivelor concedierii. De altfel, Curtea a observat că în art. 24 lit. a) din Carta socială europeană revizuită se prevede posibilitatea concedierii salariaților pentru „un motiv întemeiat, legat de aptitudinea sau conduita acestora ori de cerințele de funcționare a întreprinderii, a instituției sau a serviciului” (Decizia nr. 379 din 30 septembrie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 979 din 25 octombrie 2004).

24. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Ildiko Anicuța Neacșu în Dosarul nr. 3.613/3/2012 al Curții de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale și constată că dispozițiile art. 65 și ale art. 66 din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 18 februarie 2016.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Ionița Cochințu

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

GUVERNUL ROMÂNIEI
SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

ORDIN

pentru aprobarea Normelor metodologice privind coordonarea, îndrumarea metodologică și supravegherea stadiului implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial la entitățile publice

Având în vedere:

— prevederile art. 2 lit. d), art. 3, art. 4 și art. 5 alin. (2¹) din Ordonanța Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial și controlul financiar preventiv, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

— prevederile art. 11 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 86/2014 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare, aprobată prin Legea nr. 174/2015,

în temeiul art. 5 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 405/2007 privind funcționarea Secretariatului General al Guvernului, cu modificările și completările ulterioare,

secretarul general al Guvernului emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Normele metodologice privind coordonarea, îndrumarea metodologică și supravegherea stadiului implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial la entitățile publice, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Direcția de control intern managerial și relații interinstituționale va duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și se afișează pe pagina de internet a Secretariatului General al Guvernului.

Secretarul general al Guvernului,
Sorin Sergiu Chelmu

București, 26 februarie 2016.
Nr. 201.

ANEXĂ

NORME METODOLOGICE

privind coordonarea, îndrumarea metodologică și supravegherea stadiului implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial la entitățile publice

1. Definiții

Abatere — încălcarea unei dispoziții cu caracter administrativ și disciplinar.

Coordonare — armonizarea deciziilor și a acțiunilor componentelor structurale ale organizației, pentru a se asigura realizarea obiectivelor acesteia.

Constatare — situația de fapt sesizată de către echipa de verificare în misiunea de verificare și îndrumare metodologică la entitatea publică.

Concluzii — exprimarea succintă de către echipa de verificare a implicațiilor uneia sau mai multor constatări, încadrate în prevederile legale în vigoare.

Deficiență — o situație care afectează capacitatea instituției de a-și atinge obiectivele generale. Conform documentului Liniile directoare privind standardele de control intern în sectorul public emise de INTOSAI, o deficiență poate fi un defect perceput, potențial sau real care odată îndepărtat consolidează controlul intern și contribuie la creșterea probabilității ca obiectivele generale ale instituției să fie atinse.

Direcția de control intern managerial și relații interinstituționale (DCIMRI) — structură centrală de specialitate care funcționează în cadrul Secretariatului General al

Guvernului, având ca responsabilitate principală elaborarea și implementarea politicii în domeniul sistemului de control intern managerial, coordonarea și supravegherea prin activități de verificare și îndrumare metodologică a implementării sistemului de control intern managerial.

Disfuncționalitate — orice lipsă de funcționalitate sau nerespectare în implementarea și dezvoltarea sistemului de control intern managerial.

Echipă de verificare — echipa nominalizată de către conducătorul compartimentului pentru desfășurarea misiunilor de verificare și îndrumare metodologică planificate, formată din minimum două persoane cu atribuții în domeniu.

Entitatea publică verificată — autoritate publică, instituție publică, companie/societate națională, regie autonomă, societate la care statul sau o unitate administrativ-teritorială este acționar majoritar, cu personalitate juridică, care utilizează/administrează fonduri publice și/sau patrimoniu public.

Îndrumare metodologică — activitatea de consiliere în procesul de implementare și dezvoltare a sistemului de control intern managerial în entitățile publice, acordată de către echipa de verificare pe parcursul derulării misiunilor de verificare și îndrumare metodologică.

Monitorizare — activitatea continuă de colectare a informațiilor relevante despre modul de desfășurare a procesului sau a activității.

Monitorizarea performanțelor — supravegherea, urmărirea, de către conducerea entității publice, prin intermediul unor indicatori relevanți, a performanțelor activităților aflate în coordonare.

Neregulă — orice abatere de la legalitate, regularitate și conformitate în raport cu dispozițiile naționale și/sau europene, precum și cu prevederile contractelor ori ale altor angajamente legale încheiate în baza acestor dispoziții, ce rezultă dintr-o acțiune sau inacțiune a beneficiarului ori a autorității cu competențe în gestionarea fondurilor europene, care a prejudiciat sau care poate prejudicia bugetul Uniunii Europene/bugetele donatorilor publici internaționali și/sau fondurile publice naționale aferente acestora printr-o sumă plătită necuvenit.

Recomandare — măsurile prin care se urmărește eliminarea și/sau corectarea neregulilor și deficiențelor constatate.

Supravegherea — monitorizarea activităților de verificare a realității și a exactității raportărilor transmise de către entitățile publice și a activităților de îndrumare metodologică desfășurată de către Secretariatul General al Guvernului.

2. Dispoziții generale

2.1. Prezentele norme stabilesc cadrul metodologic atât pentru coordonarea sistemelor de implementare și dezvoltare a controlului intern managerial, cât și pentru supravegherea procesului de implementare și dezvoltare a sistemului de control intern managerial în cadrul entităților publice, în conformitate cu cadrul de reglementare în vigoare.

2.2. Scopul normelor îl reprezintă activitatea de reglementare a politicii în domeniul sistemului de control intern managerial prin desfășurarea activităților de verificare a realității și a exactității raportărilor și de îndrumare metodologică a entităților publice în procesul implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial.

2.3. Verificarea efectuată de către echipa DCIMRI este o verificare tematică pe baza planului anual de activitate al direcției, dar poate să fie și o verificare operativă, pentru misiunile dispuse de către secretarul general al Guvernului.

2.4. DCIMRI, din cadrul Secretariatului General al Guvernului, desfășoară activități de reglementare în domeniu, respectiv a implementării și dezvoltării standardelor de control intern managerial, la nivelul ordonatorilor principali de credite, prin misiuni de verificare și îndrumare metodologică a procesului de implementare și dezvoltare a sistemului de control intern managerial din cadrul entităților publice.

2.5. Echipa de verificare se prezintă la entitate în baza ordinului de misiune, aprobat de către secretarul general al Guvernului, și a legitimației de serviciu.

2.6. În activitatea desfășurată, membrii echipei de verificare sunt obligați să respecte cadrul de reglementare în domeniul sistemului de control intern managerial.

3. Organizarea activității de control intern managerial

Structura de control intern managerial și relații interinstituționale este organizată la nivel de direcție, în subordinea secretarului general al Guvernului, și are ca responsabilitate principală elaborarea și implementarea politicii în domeniul sistemului de control intern managerial, coordonarea și supravegherea prin activități de verificare și îndrumare metodologică a implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial.

3.1. Atribuțiile Secretariatului General al Guvernului în domeniul controlului intern managerial, potrivit reglementărilor legale, revin DCIMRI, care îndeplinește următoarele funcții:

a) funcția de reglementare a politicii în domeniul sistemului de control intern managerial;

b) funcția de coordonare în vederea armonizării activităților în procesul implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial;

c) funcția de supraveghere a activității de verificare a realității și a exactității a raportărilor transmise și a activității de îndrumare metodologică pentru implementarea și dezvoltarea sistemului de control intern managerial;

d) funcția de verificare pentru monitorizarea veridicității raportărilor entităților publice în procesul de evaluare a stadiului implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial;

e) funcția de îndrumare metodologică pentru asigurarea consilierii personalului entităților publice în procesul implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial pe parcursul derulării misiunilor de verificare și îndrumare metodologică.

3.2. În realizarea funcțiilor sale, DCIMRI are următoarele atribuții:

a) reglementează și elaborează politicile în domeniul sistemului de control intern managerial;

b) implementează politicile în domeniul sistemului de control intern managerial;

c) coordonează cadrul de reglementare în domeniul sistemului de control intern managerial;

d) revizuieste standardele de control intern managerial în concordanță cu principiile bunelor practici europene și internaționale în domeniu;

e) elaborează planul anual de activitate a direcției, care se supune spre aprobare conducerii entității;

f) monitorizează activitatea de verificare a realității și exactității raportărilor privind stadiul de implementare a sistemelor de control intern managerial în cadrul entităților publice și redactează documente privind misiunile de verificare și îndrumare metodologică, care se transmit spre aprobare;

g) monitorizează activitatea de îndrumare metodologică a modului de implementare și dezvoltare a sistemului de control intern managerial și acordă consiliere pe parcursul derulării misiunilor de verificare și îndrumare metodologică;

h) analizează și centralizează documentele și informațiile privind stadiul implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial la nivelul ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat, ai bugetului asigurărilor sociale de stat și al bugetului oricărui fond special;

i) elaborează Raportul privind stadiul implementării sistemului de control intern managerial la nivelul ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat, ai bugetului asigurărilor sociale de stat și ai bugetului oricărui fond special;

j) transmite secretarului general al Guvernului Raportul privind stadiul implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial în vederea prezentării în ședința de Guvern;

k) inițiază și fundamentează propuneri pentru îmbunătățirea sistemului de control intern managerial la nivelul entității publice;

l) elaborează recomandări cu privire la neregulile, deficiențele și disfuncționalitățile constatate, în condițiile legii;

m) asigură secretariatul Comisiei de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică a implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial (Comisia de monitorizare), constituită la nivelul Secretariatului General al Guvernului (SGG) care exercită atribuțiile pe baza Programului de dezvoltare a sistemului de control intern managerial, aprobat de către președintele Comisiei de monitorizare;

n) asigură secretariatul Echipei de gestionare a riscurilor, constituită la nivelul Secretariatului General al Guvernului, care

exercită atribuțiile aprobate de către președintele Echipei de gestionare a riscurilor;

o) elaborează și actualizează registrele de riscuri și procedurile formalizate pentru activitățile desfășurate de către DCIMRI;

p) colaborează cu organisme și organizații naționale și internaționale, cu structuri similare direcției din țările membre ale Uniunii Europene sau în curs de aderare, precum și din alte țări, în domeniul controlului public intern și realizează lucrările specifice solicitate de statutul României de stat membru în Uniunea Europeană;

q) îndeplinește alte sarcini în domeniul de activitate permise de la secretarul general al Guvernului.

3.3. Directorul DCIMRI este responsabil pentru organizarea și coordonarea desfășurării activităților specifice.

4. Planificarea activităților de control intern managerial

4.1. Pentru coordonarea activităților de control intern managerial și a misiunilor de verificare și îndrumare metodologică a stadiului implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial, directorul DCIMRI elaborează Planul de activitate al direcției anual, pe baza Notei de justificare.

4.2. Planul de activitate al DCIMRI avizat de către conducătorul direcției va fi supus spre aprobare secretarului general al Guvernului.

4.3. Planul de activitate poate fi completat pe parcursul anului, pe baza Notei de modificare, în funcție de rezultatele obținute și de necesități. Modificarea planului de activitate al direcției va urma aceeași procedură de avizare și de aprobare.

4.4. Întocmirea, avizarea și aprobarea Planului de activitate al direcției se realizează anual de către conducătorul DCIMRI și se comunică personalului din structura direcției.

5. Etapele procesului de implementare și dezvoltare a sistemului de control intern managerial în cadrul entităților publice

Entitățile publice, în procesul de implementare și dezvoltare a sistemului de control intern managerial, în conformitate cu prevederile Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 400/2015 pentru aprobarea Codului controlului intern managerial din entitățile publice, parcurg o serie de etape, care vor fi evaluate pe parcursul derulării misiunilor de verificare și îndrumare metodologică, după cum urmează:

1. stabilirea obiectivelor generale și specifice ale entității publice prin elaborarea Listei obiectivelor generale și specifice;

2. stabilirea activităților și acțiunilor/operațiilor pentru realizarea obiectivelor specifice prin elaborarea Listei obiectivelor și activităților;

3. atașarea riscurilor la acțiunile și activitățile din cadrul obiectivelor prin elaborarea Listei obiectivelor, activităților și riscurilor;

4. elaborarea registrelor de riscuri pe compartimente, centralizarea la nivelul entității și analiza Informării privind procesul de gestionare a riscurilor și de implementare a măsurilor de control, pe baza rapoartelor anuale ale compartimentelor, elaborată de către secretarul Echipei de gestionare a riscurilor, la nivelul entității;

5. stabilirea modalităților de dezvoltare a sistemului de control intern managerial prin elaborarea Listei obiectivelor, activităților și procedurilor, care presupune anticipat codificarea procedurilor formalizate;

6. inventarierea documentelor, a fluxurilor de informații, a proceselor și a modului de comunicare între structurile entității și alte entități, situație necesară pentru implementarea Standardului 12 — Informare și comunicare;

7. stabilirea unui sistem de monitorizare a desfășurării activităților din structura obiectivelor, pe baza rapoartelor anuale de monitorizare a indicatorilor de performanță de la nivelul compartimentelor;

8. autoevaluarea realizării obiectivelor generale și a celor specifice și îmbunătățirea sistemului de control intern managerial, pe baza Informării privind monitorizarea indicatorilor de performanță, elaborată de către secretarul Comisiei de monitorizare, la nivelul entității;

9. elaborarea procedurilor formalizate pe procese sau activități, pe baza procedurii de sistem — Procedura privind elaborarea procedurilor, în conformitate cu anexa nr. 2 din Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 400/2015;

10. analiza Programului de pregătire profesională a personalului pentru implementarea și dezvoltarea sistemului de control intern managerial în cadrul entității publice.

Echipele de verificare urmăresc existența documentelor privind implementarea etapelor de mai sus, existente la secretarul Comisiei de monitorizare și la secretarul Echipei de gestionare a riscurilor, pentru completarea chestionarelor privind obiectivele misiunii de verificare și îndrumare metodologică.

6. Scopul activității de verificare și îndrumare metodologică a implementării și dezvoltării controlului intern managerial la entitățile publice

Activitatea de verificare și îndrumare metodologică a personalului care exercită atribuții în acest domeniu are drept scop evaluarea implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial în cadrul entităților publice, prin:

a) determinarea entităților publice verificate să își însușească și să respecte normele legale și buna practică în domeniul sistemului de control intern managerial;

b) evidențierea și aducerea la cunoștința entității publice verificate a neregulilor, deficiențelor și disfuncționalităților, care au condus la nerespectarea reglementărilor legale în domeniul sistemului de control intern managerial și a consecințelor produse de acestea;

c) cunoașterea dinamicii și a gradului de repetabilitate a neregulilor, deficiențelor și disfuncționalităților în vederea stabilirii periodicității verificărilor;

d) propunerea recomandărilor adecvate în vederea corectării neregulilor, deficiențelor și disfuncționalităților în evaluarea impactului și a eficienței recomandărilor luate anterior;

e) conștientizarea entității publice verificate asupra riscurilor privind nerespectarea prevederilor legale aplicabile propriei sale activități, dar și a avantajelor posibile rezultate prin conformitatea cu cadrul de reglementare în domeniu.

7. Obiectivele activității de verificare și îndrumare metodologică a implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial la entitățile publice

Principalele obiective ale activității de verificare și îndrumare metodologică a implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial privesc:

7.1. Analiza modului de organizare și de funcționare a Comisiei de monitorizare:

7.1.1. emiterea deciziei de constituire a Comisiei de monitorizare și actualizarea acesteia;

7.1.2. analiza componenței Comisiei de monitorizare;

7.1.3. elaborarea Programului de dezvoltare și analiza îndeplinirii și actualizării acestuia;

7.1.4. analiza modului de parcurgere a etapelor pentru implementarea și dezvoltarea sistemului de control intern managerial;

7.1.5. analiza dosarelor cu minutele ședințelor Comisiei de monitorizare, a deciziilor și hotărârilor acesteia și evaluarea funcționării comisiei;

7.1.6. analiza Informării privind monitorizarea performanțelor la nivelul entității publice, pe baza rapoartelor anuale, de la nivelul compartimentelor, elaborată de către secretarul Comisiei de monitorizare;

7.1.7. verificarea introducerii atribuțiilor specifice rezultate din constituirea și funcționarea Comisiei de monitorizare în fișa postului;

7.1.8. verificarea pregătirii profesionale în domeniul sistemului de control intern managerial a personalului de conducere și de execuție;

7.1.9. analiza comparativă pe ani a modului de organizare și funcționare a Comisiei de monitorizare de la înființare până în prezent.

7.2. Analiza modului de organizare și de funcționare a Echipei de gestionare a riscurilor și verificarea elaborării Registrului riscurilor de la nivelul entității:

7.2.1. emiterea deciziei de constituire a Echipei de gestionare a riscurilor și actualizarea acesteia;

7.2.2. analiza componenței Echipei de gestionare a riscurilor;

7.2.3. desemnarea responsabililor cu riscurile de la nivelul compartimentelor și a atribuțiilor ce le revin;

7.2.4. elaborarea registrelor de riscuri de la nivelul compartimentelor și actualizarea anuală a acestora;

7.2.5. elaborarea Registrului riscurilor de la nivelul entității publice, prin centralizarea riscurilor de la nivelul compartimentelor, de către secretarul Echipei de gestionare a riscurilor și actualizarea anuală a acestuia;

7.2.6. analiza dosarelor cu procesele-verbale ale ședințelor Echipei de gestionare a riscurilor și a măsurilor de control transmise conducerii compartimentelor și evaluarea funcționării echipei;

7.2.7. evaluarea gradului de urmărire a implementării măsurilor de control pe baza Planului de implementare a măsurilor de control elaborat de secretarul Echipei de gestionare a riscurilor;

7.2.8. analiza Informării privind desfășurarea procesului de gestionare a riscurilor la nivelul entității publice, elaborată pe baza rapoartelor anuale, de la nivelul compartimentelor, de către secretarul Echipei de gestionare a riscurilor;

7.2.9. verificarea introducerii atribuțiilor privind managementul riscurilor în fișele de post ale personalului de conducere și execuție;

7.2.10. analiza comparativă pe ani a modului de organizare și funcționare a Echipei de gestionare a riscurilor de la înființare până în prezent.

7.3. Verificarea gradului de realizare a procedurilor formalizate:

7.3.1. analiza Listei obiectivelor și activităților din cadrul entității publice aprobate în ședința Comisiei de monitorizare;

7.3.2. analiza Listei de codificare a procedurilor de sistem (PS);

7.3.3. analiza Listei de codificare a procedurilor operaționale (PO);

7.3.4. evaluarea respectării structurii și modalităților de elaborare a procedurilor formalizate aprobate, conform anexei nr. 2B la Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 400/2015 pentru aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice, cu modificările și completările ulterioare (prin sondaj);

7.3.5. analiza procedurilor formalizate aprobate din punctul de vedere al gradului de cuprindere a tuturor componentelor cadrului de reglementare a domeniului procedurat, a detalierei activităților și acțiunilor pe fluxul proceselor și implementarea activităților de control, a responsabilităților și a documentelor în structura acestora (prin sondaj);

7.3.6. verificarea stadiului realizării procedurilor formalizate, a reviziilor și actualizărilor acestora;

7.3.7. verificarea existenței în fișele de post a responsabilităților privind întocmirea, avizarea și aprobarea procedurilor formalizate (prin sondaj).

7.4. Analiza realității și exactității raportărilor semestriale și anuale privind sistemul de control intern managerial:

7.4.1. analiza gradului de cuprindere a structurilor din subordine și a entităților publice aflate în coordonare și subordonare în documentele elaborate și transmise la SGG;

7.4.2. verificarea realității și exactității raportărilor semestriale și anuale transmise la SGG;

7.4.3. verificarea raportărilor semestriale și anuale privind sistemul de control intern managerial pe ultimii 3 ani.

8. Metode, tehnici, instrumente și formulare utilizate în activitatea de verificare și îndrumare metodologică a implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial

A. Metode de verificare

Schema derulării misiunii de verificare și îndrumare metodologică privind stadiul implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial la entitățile publice, care este prezentată în anexa nr. 1

În vederea realizării scopului și a obiectivelor stabilite de cadrul de reglementare al sistemului de control intern managerial, personalul DCIMRI utilizează ca metode de verificare verificarea operativă și verificarea tematică.

8.1. Verificarea operativă constă în exercitarea de atribuții concrete, ca urmare a raportărilor necorespunzătoare transmise sau a unor solicitări exprese de îndrumare metodologică a unei entități publice la care se exercită funcția de ordonator principal de credite al bugetului de stat, al bugetului asigurărilor sociale de stat sau al bugetului oricărui fond special, în vederea evaluării stadiului de implementare și dezvoltare a sistemului de control intern managerial.

Verificările operative sunt acele misiuni necuprinse în Planul anual de activitate al direcției, dar aprobate de către conducerea SGG, ca urmare a sesizărilor primite sau a constatărilor altor organe de control și a auditului public intern. Acestea sunt misiuni cu caracter de verificare și îndrumare metodologică a activităților desfășurate în procesul de implementare și dezvoltare a sistemului de control intern managerial, care vor fi introduse în Planul anual de activitate al direcției, cu ocazia modificărilor și actualizării acestuia.

Obiectivele concrete urmărite se referă la verificarea respectării de către entitatea publică a obligațiilor privind implementarea și dezvoltarea sistemului de control intern managerial, respectiv: înființarea Comisiei de monitorizare, elaborarea programului de dezvoltare, stabilirea indicatorilor de performanță sau de rezultat, constituirea Echipei de gestionare a riscurilor, desemnarea responsabililor cu riscurile pe compartimente, elaborarea registrului de riscuri la nivelul compartimentului și la nivelul entității publice, stadiul elaborării procedurilor formalizate, verificarea conformității cu legislația în vigoare, verificarea realității și exactității raportărilor, precum și alte verificări, în conformitate cu prevederile Ordinului secretarului general al Guvernului nr. 400/2015 pentru aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice, cu modificările și completările ulterioare.

Verificarea operativă se dispune de către secretarul general al Guvernului și se caracterizează prin operativitate, rigoare și eficiență.

Verificarea operativă care a fost demarată în urma raportărilor înregistrate la DCIMRI se poate efectua și de la sediul SGG, situație în care entitatea publică verificată va acorda

tot sprijinul necesar pentru buna desfășurare și finalizare a misiunii de verificare și îndrumare metodologică.

8.2. **Verificarea tematică** este una planificată, cu obiective expres stabilite și cu o durată determinată, în vederea asigurării verificării conformității cu reglementările aplicabile în domeniul sistemului de control intern managerial.

Verificarea tematică se execută pe baza Planului anual de activitate al direcției și se realizează, de regulă, de către o echipă formată din persoane cu atribuții în acest domeniu.

Entitățile publice verificate vor fi notificate cu privire la misiunea de verificare și îndrumare metodologică, perioada supusă verificărilor, tematica de verificare, precum și perioada în care se va desfășura misiunea și li se va solicita desemnarea unor reprezentanți, care, pe toată durata verificării, să răspundă la solicitările echipei de verificare.

În misiunea de verificare și îndrumare metodologică, membrii echipei vor utiliza tehnicile, instrumentele de control și formularele specifice pentru atingerea obiectivelor, prezentate în continuare:

B. Tehnici:

a) **Verificarea** reprezintă principala tehnică utilizată. Verificarea poate avea ca scop identificarea unor elemente, respectarea unor reguli sau calcularea unor indicatori. Tehnicile de verificare sunt:

— **comparația**: confirmă identitatea unei informații după obținerea acesteia din două sau mai multe surse diferite;

— **examinarea**: urmărirea în special a detectării erorilor, neregulilor și a deficiențelor;

— **recalcularea**: refacerea calculelor matematice;

— **confirmarea**: solicitarea informației din două sau mai multe surse independente (a treia parte) în scopul validării acesteia;

— **punerea de acord**: procesul de potrivire a două categorii diferite de înregistrări;

— **garantarea**: examinarea documentelor de la articolul înregistrat cu documentele justificative în scopul verificării realității tranzacțiilor înregistrate;

— **urmărirea**: examinarea documentelor justificative cu documentele de la articolul înregistrat, având scopul de a stabili dacă toate tranzacțiile reale au fost înregistrate.

b) **Observarea directă** constă în urmărirea, la fața locului, a derulării unei activități, fiind utilizată pentru urmărirea respectării conformității și regularității.

c) **Analiza** constă în evaluarea implementării și dezvoltării stadiului sistemului de control intern managerial.

d) **Interviarea** poate fi orală sau scrisă și folosește întrebările: când?, cine?, ce?, cum? și unde?. În practică se realizează prin chestionarea persoanelor auditate/verificate/controlate/implicate/interesate, iar informațiile primite trebuie să fie confirmate prin documente cum ar fi chestionare sau interviuri.

C. Instrumente

Principalele instrumente de lucru consacrate în domeniu sunt: planificarea, obiective SMART, existența unor instrumente de măsură/indicatori eficace, monitorizarea progresului, câștigarea asigurării asupra fiabilității și integrității informațiilor privind performanța, luarea unor măsuri corective acolo unde performanța este redusă/nesatisfăcătoare, analiza economicității, eficienței, eficacității activității, asigurarea calității, îmbunătățirea permanentă, instruirea și îmbunătățirea abilităților/competențelor ș.a.

D. Formulare

a) **Notificarea** este documentul pentru informarea entității publice privind declanșarea misiunii de verificare și îndrumare metodologică, care cuprinde, printre altele, obiectivele misiunii,

perioada desfășurării misiunii și echipa de verificare, conform modelului prezentat în anexa nr. 2.

b) **Chestionarele** sunt documente elaborate pentru evaluarea stadiului implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial, la sediul DCIMRI, precum și pe parcursul misiunii de verificare și îndrumare metodologică pentru obținerea de informații, întocmite de către echipa de verificare, pentru fiecare obiectiv, și sunt avizate de către șeful serviciului DCIMRI, conform modelului din anexa nr. 3.

c) **Nota de relații** este un document prin care se solicită explicații suplimentare de la personalul entității publice verificate privind: informații neclare, informații neexplicate suficient sau informații neprecizate de cei verificați, întocmită de către echipa de verificare, conform modelului prezentat în anexa nr. 4.

d) **Foaia de lucru** este un document elaborat pe fiecare obiectiv al misiunii pentru colectarea datelor și informațiilor, de către membrii echipei de verificare, în scopul identificării neregulilor și deficiențelor în vederea formulării constatrilor și prezentării în ședința de analiză pentru dezbateri și ulterior pentru formularea recomandărilor, conform modelului prezentat în anexa nr. 5.

e) **Minuta** este un document pentru analiza și discutarea neregulilor, deficiențelor și disfuncționalităților constatate de către echipa de verificare în care reprezentanții entității publice prezintă punctele de vedere, acțiunile, termenele și persoanele responsabile pentru eliminarea acestora. Minuta se semnează de către echipa de verificare și de către conducerea entității publice la finalul ședinței de analiză și se înregistrează la entitatea publică, conform modelului prezentat în anexa nr. 6.

f) **Nota de constatare** se utilizează în situația în care au fost constatate nereguli și deficiențe în procesul de implementare și dezvoltare a sistemului de control intern managerial. Nota de constatare cuprinde elementele de identificare a neregulilor și deficiențelor constatate, structurate pe obiectivele misiunii, abordate și dezbătute în ședința de analiză, recomandările echipei de verificare, documentele verificate, perioada supusă verificării și perioada derulării misiunii, concluzii și anexe. Nota de constatare se elaborează și se semnează de către echipa de verificare la finalizarea misiunii, se înregistrează la DCIMRI, ulterior se semnează de către conducerea entității publice și se înregistrează în Registrul unic la sediul entității, conform modelului prezentat în anexa nr. 7.

g) **Nota unilaterală** se utilizează în situația în care au fost constatate disfuncționalități și nu au fost constatate nereguli sau deficiențe în procesul de implementare și dezvoltare a sistemului de control intern managerial. Nota unilaterală cuprinde elementele de identificare a eventualelor disfuncționalități, structurate pe obiectivele misiunii, dar care au fost remediate pe parcursul derulării misiunii, prezentate și discutate în ședința de analiză, eventualele recomandări de natură organizatorică, documentele verificate, perioada supusă verificării și perioada derulării misiunii, concluzii și anexe. Nota unilaterală se elaborează și se semnează de către echipa de verificare la finalizarea misiunii, se înregistrează la DCIMRI și în Registrul unic la sediul entității, conform modelului prezentat în anexa nr. 8.

h) **Nota de prezentare** se utilizează pentru informarea conducerii Secretariatului General al Guvernului asupra modului de derulare a misiunii de verificare și îndrumare metodologică desfășurate. Nota de prezentare cuprinde, pe lângă elementele de identificare a misiunii, și sinteza constatrilor și recomandărilor, care vor fi urmărite în continuare, acțiunile, termenele și persoanele responsabile. Nota de prezentare se elaborează și se semnează de către echipa de verificare, se avizează de către directorul DCIMRI și se înaintează conducerii

Secretariatului General al Guvernului pentru aprobare, conform modelului din anexa nr. 9.

i) **Planul de implementare a recomandărilor** este un document elaborat de către entitatea publică verificată și după aprobare se transmite la DCIMRI, structurat pe obiectivele misiunii, și cuprinde recomandările, acțiunile, termenele, persoanele responsabile și data implementării recomandărilor, care va fi verificat de către reprezentanții DCIMRI, conform modelului prezentat în anexa nr. 10.

9. Desfășurarea misiunii de verificare și îndrumare metodologică privind stadiul implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial la entitățile publice

Misiunea de verificare și îndrumare metodologică se realizează în conformitate cu Schema derulării misiunii de verificare și îndrumare metodologică privind stadiul implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial, prezentată în anexa nr. 1.

Misiunea de verificare și îndrumare metodologică se realizează prin parcurgerea următoarelor etape:

a) pregătirea misiunii de verificare și îndrumare metodologică presupune obținerea ordinului misiunii; notificarea conducerii entității publice verificate, care cuprinde tematica, obiectivele și perioada preconizată de desfășurare, sub rezerva prelungirii misiunii, din motive obiective, în raport cu natura sau caracterul unor constatări care impun o astfel de prelungire, precum și elaborarea chestionarelor specifice;

b) efectuarea misiunii de verificare și îndrumare metodologică, care se realizează pe teren prin verificarea concretă la fața locului a existenței și funcționării Comisiei de monitorizare și a Echipei de gestionare a riscurilor, precum și a modului de raportare a stadiului implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial. În cadrul acestei etape se realizează o analiză preliminară cu reprezentanții entității publice verificate a modului de derulare a misiunii de teren, se transmit chestionarele pentru completare, se solicită date și informații suplimentare și se organizează ședința de analiză a constatărilor echipei de verificare în vederea elaborării proiectului Notei de constatare sau a Notei unilaterale. Echipa de verificare înregistrează în Registrul unic de control existent la sediul entității publice verificate actele de control întocmite;

c) finalizarea misiunii de verificare și îndrumare metodologică se materializează prin elaborarea notei de constatare sau a notei unilaterale și, ulterior, a notei de prezentare, care cuprind neregulile, deficiențele și disfuncționalități constatate, structurate pe obiectivele stabilite prin ordinul misiunii, formularea recomandărilor pentru eliminarea și/sau diminuarea acestora, persoanele responsabile și concluziile misiunii. În cadrul acestei etape se realizează și dosarul misiunii de verificare și îndrumare metodologică.

9.1. Pregătirea misiunii de verificare și îndrumare metodologică

9.1.1. Directorul DCIMRI, pe baza Planului anual de activitate al direcției, nominalizează misiunea, echipa de verificare și pe coordonatorul acesteia.

9.1.2. Coordonatorul echipei de verificare elaborează ordinul de misiune și notificarea pentru informarea entității publice, avizate de către conducătorul direcției, pe care le supune spre aprobare secretarului general al Guvernului.

9.1.3. Ordinul de misiune reprezintă documentul justificativ pentru demararea misiunii de verificare și îndrumare metodologică și cuprinde:

- obiectivele misiunii de verificare și îndrumare metodologică;
- temeiul legal și administrativ al efectuării misiunii;
- perioada în care se desfășoară misiunea;
- perioada supusă verificării;
- entitatea publică verificată;

— echipa de verificare;

— persoana din cadrul echipei desemnată să coordoneze misiunea de verificare și îndrumare metodologică.

9.1.4. Entitatea publică verificată este informată, anterior efectuării verificărilor, în baza notificării.

9.1.5. În vederea pregătirii misiunii de verificare și îndrumare metodologică, echipa nominalizată elaborează chestionare privind activitatea Comisiei de monitorizare, activitatea Echipei de gestionare a riscurilor, gradul de realizare a procedurilor formalizate, realitatea și exactitatea raportărilor și altele, pe care le consideră necesare, conform modelului prezentat în anexa nr. 3.

9.2. Efectuarea misiunii de verificare și îndrumare metodologică

9.2.1. Coordonatorul echipei de verificare va prezenta conducerii entității publice Ordinul de misiune și persoanele care efectuează misiunea.

9.2.2. Echipa de verificare solicită Registrul unic de control, în vederea consultării cu privire la acțiunile de control, de verificare sau de audit intern anterioare.

9.2.3. Conducerea entității publice verificate va informa personalul cu responsabilități în implementarea și dezvoltarea sistemului de control intern managerial cu privire la prezența echipei de verificare și la obligația de a răspunde prompt solicitărilor venite din partea acesteia.

9.2.4. Conducătorul entității publice verificate convoacă președintele și secretarul Comisiei de monitorizare și președintele și secretarul Echipei de gestionare a riscurilor pentru preluarea echipei de verificare și efectuarea unor evaluări preliminare a modului de organizare și derulare a misiunii.

9.2.5. Membrii echipei de verificare înaintează chestionarele, elaborate în etapa de pregătire a misiunii de verificare și îndrumare metodologică, președintelui Comisiei de monitorizare și președintelui Echipei de gestionare a riscurilor în vederea completării.

9.2.6. Coordonatorul echipei de verificare va asigura repartizarea sarcinilor între membrii echipei și va urmări ca misiunile de verificare și îndrumare metodologică să se desfășoare conform prevederilor legale în vigoare.

9.2.7. Efectuarea verificării pe teren presupune:

a) *analiza preliminară* constă în studierea entității publice verificate prin prisma modului de organizare și de funcționare, a procesului de implementare și dezvoltare a sistemului de control intern managerial și prin verificarea documentelor consacrate (ROF, ROI, organigramă, fișe de post, programele de perfecționare a pregătirii profesionale, Dosarul cu minutele ședințelor Comisiei de monitorizare, Dosarul cu procesele-verbale ale Echipei de gestionare a riscurilor etc.), a raportărilor către DCIMRI și a respectării prevederilor Ordinului secretarului general al Guvernului nr. 400/2015 pentru aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice, cu modificările și completările ulterioare;

b) *transmiterea chestionarelor pentru completare și monitorizarea completării acestora* în vederea informării și documentării echipei de verificare se efectuează atât la începutul misiunii, cât și pe parcursul derulării misiunii de verificare, prin utilizarea tehnicilor și instrumentelor adecvate. Echipa de verificare va analiza modul de completare și realitatea datelor și informațiilor cuprinse în chestionarele primite;

c) *solicitarea de informații suplimentare și de copii de pe documente* în cazul în care echipa de verificare consideră necesară clarificarea unor aspecte și de la alte persoane implicate în procesul de implementare și dezvoltare a sistemului de control intern managerial, pe baza notelor de relații și a interviurilor pe care le consideră necesare;

d) *analiza datelor și informațiilor și identificarea neregulilor, deficiențelor și disfuncționalităților* în vederea formulării constatrilor se va realiza pe baza foilor de lucru, elaborate pentru fiecare obiectiv și criteriu de evaluare al misiunii de verificare, care vor asigura suportul pentru analiza și dezbateră acestora în cadrul ședinței de conciliere;

e) *organizarea ședinței de analiză* se realizează, cu reprezentanții conducerii entității publice verificate, pentru analiza și dezbateră punctelor de vedere privind neregulile, deficiențele și disfuncționalitățile constatate de către echipa de verificare, cu scopul de a ajunge la un consens și pentru stabilirea acțiunilor, termenelor și responsabililor cu implementarea măsurilor pentru eliminarea sau diminuarea constatrilor. Minuta ședinței de analiză se elaborează în 2 (două) exemplare și se semnează de către ambele părți și pe baza acesteia se elaborează de către echipa de verificare proiectul Notei de constatare și proiectul Notei unilaterale;

f) *elaborarea proiectului Notei de constatare* presupune respectarea următoarele reguli:

— *constatările* misiunii de verificare vor fi consemnate numai pe baza neregulilor și deficiențelor stabilite de echipa de verificare și care au fost discutate în ședința de analiză. Pentru neregulile și deficiențele constatate se vor menționa cadrul de reglementare nerespectat sau încălcat și eventualele documente justificative, care vor fi prezentate în anexe. De asemenea, proiectul Notei de constatare conține eventualele consecințe posibile ale constatrilor echipei de verificare;

— *recomandările* propuse trebuie să asigure eliminarea sau diminuarea consecințelor constatrilor stabilite în concordanță cu prevederile cadrului normativ de reglementare;

— *concluziile* vor fi exprimate, succint, în funcție de constatări și se vor concretiza în calificativele: conform/parțial conform/neconform, prevăzute de Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 400/2015 pentru aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice, cu modificările și completările ulterioare;

g) *elaborarea proiectului Notei unilaterale se realizează în situația în care echipa de verificare constată disfuncționalități* în procesul de implementare și dezvoltare a sistemului de control intern managerial. În cadrul ședinței de analiză echipa de verificare va comunica rezultatele verificării și transmiterea eventualelor observații și recomandări. Minuta ședinței de analiză se va semna atât de echipa de verificare, cât și de conducerea entității publice;

h) *încheierea misiunii de verificare pe teren se realizează prin finalizarea Notei de constatare în maximum 5 (cinci) zile lucrătoare de la ședința de analiză și se semnează de către echipa de verificare și se înregistrează și se semnează de către conducerea entității publice*. Nota unilaterală se elaborează în maximum 3 (trei) zile lucrătoare de la încheierea ședinței de analiză și se semnează de către echipa de verificare și se înregistrează la sediul entității publice verificate;

i) *înregistrarea în Registrul unic de control existent la sediul entității publice verificate a Notei de constatare sau a Notei unilaterale se realizează după semnarea acestora de către coordonatorul echipei de verificare*.

9.3. Finalizarea misiunii de verificare și îndrumare metodologică

9.3.1. Prelungirea termenului de finalizare a misiunii de verificare și îndrumare metodologică se aprobă de către directorul DCIMRI, la solicitarea echipei de verificare, cu menționarea cauzelor prelungirii termenului de realizare a misiunii.

9.3.2. Nota de constatare sau Nota unilaterală se transmit de către echipa de verificare spre avizare șefului de serviciu al DCIMRI.

9.3.3. Nota de constatare, după avizare de către șeful de serviciu al DCIMRI, va fi transmisă entității publice verificate pentru elaborarea Planului de implementare a recomandărilor.

9.3.4. Echipa de verificare elaborează Nota de prezentare, în termen de 3 (trei) zile de la avizarea Notei de constatare sau a Notei unilaterale de către șeful serviciului DCIMRI, care cuprinde date de identificare privind misiunea, sinteza constatrilor și recomandărilor, acțiunile, termenele și persoanele responsabile, pe baza documentelor de verificare finale.

9.3.5. Nota de prezentare, după verificarea de către șeful de serviciu al DCIMRI și avizarea de către directorul DCIMRI, se va transmite pentru aprobare secretarului general al Guvernului.

10. Constituirea dosarului misiunii de verificare și îndrumare metodologică

10.1. Echipa de verificare va constitui Dosarul misiunii de verificare și îndrumare metodologică, structurat pe următoarele secțiuni:

10.1.1. Documente aferente pregătirii misiunii de verificare și îndrumare metodologică: Ordinul misiunii, Notificarea entității publice și adrese de corespondență, chestionarele etc.;

10.1.2. Documente aferente efectuării misiunii de verificare și îndrumare metodologică: chestionarele completate de către reprezentanții entității publice verificate, interviurile solicitate, notele de relații, minuta ședinței de analiză, foile de lucru etc.;

10.1.3. Documente aferente finalizării misiunii de verificare și îndrumare metodologică: Nota de constatare, Nota unilaterală, Nota de prezentare, Planul de implementare a recomandărilor transmis de către entitatea publică verificată și corespondența aferentă până la implementarea recomandărilor sau demararea unei noi misiuni de verificare și îndrumare metodologică.

10.2. Dosarul misiunii de verificare și îndrumare metodologică va fi arhivat de către echipa de verificare la sediul DCIMRI.

11. Urmărirea îndeplinirii recomandărilor stabilite în cadrul misiunii de verificare și îndrumare metodologică

11.1. Entitatea publică verificată elaborează Planul de implementare a recomandărilor, pe baza Notei de constatare, care cuprinde recomandările formulate, acțiunile, termenele și persoanele responsabile, atât de la nivelul de execuție, cât și de la nivelul de management.

11.2. Entitatea publică verificată are obligația de a transmite la Secretariatul General al Guvernului Planul de implementare a recomandărilor, în termen de 5 (cinci) zile lucrătoare de la transmiterea Notei de constatare, avizată de către DCIMRI.

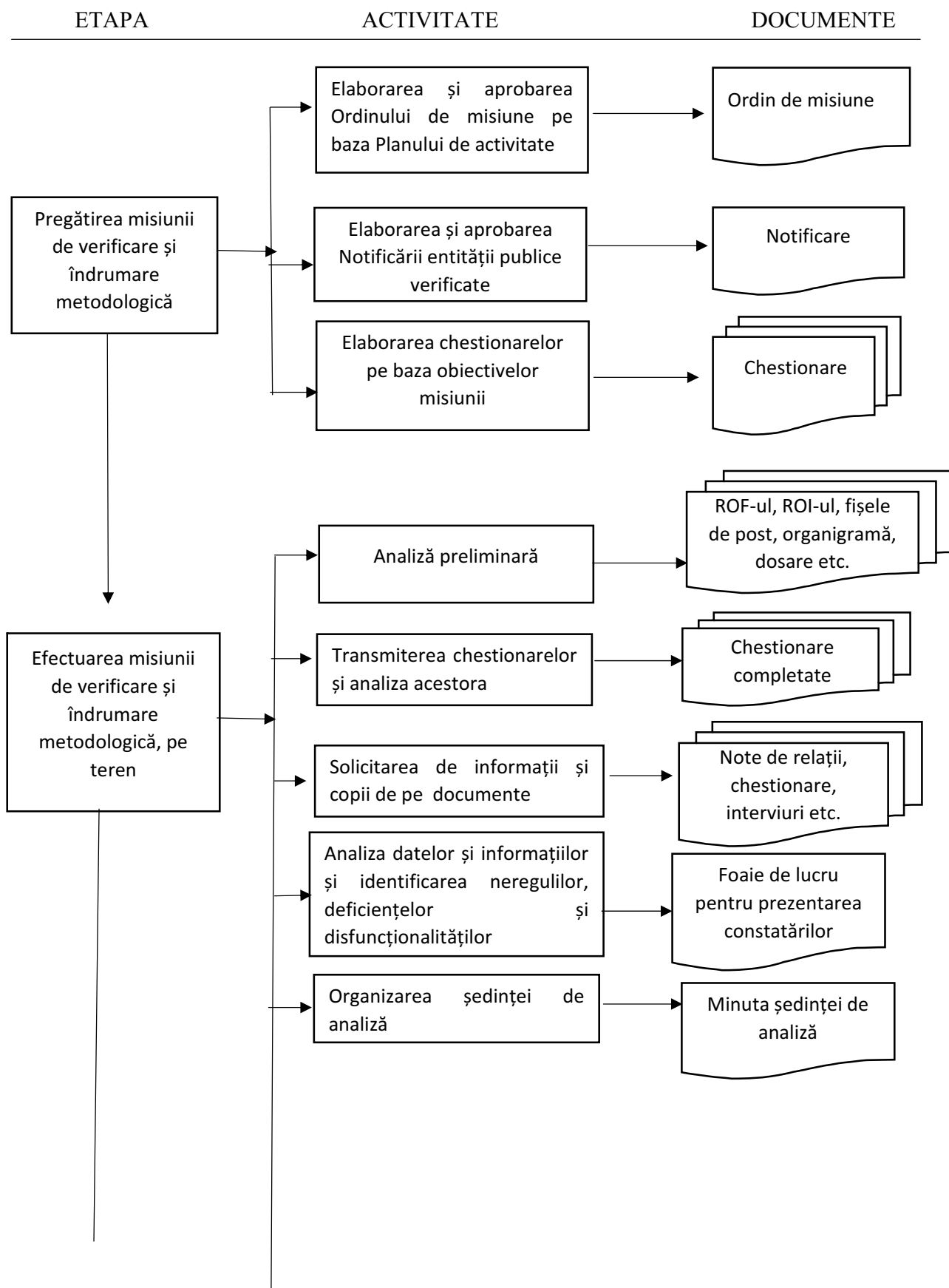
11.3. În baza Ordinului de misiune inițial, DCIMRI demarează vizite de lucru la entitatea publică verificată atât pentru netransmiterea Planului de implementare a recomandărilor în termenul prevăzut, cât și pentru confirmarea raportărilor periodice ale implementării recomandărilor și pentru documentarea asupra cauzelor neimplementării recomandărilor.

11.4. Echipa de verificare va confirma stadiul implementării recomandărilor, cu ocazia desfășurării vizitelor de lucru la sediul entităților publice, prin semnarea și datarea la rubrica „Data implementării, confirmată de către DCIMRI” din Planul de implementare a recomandărilor.

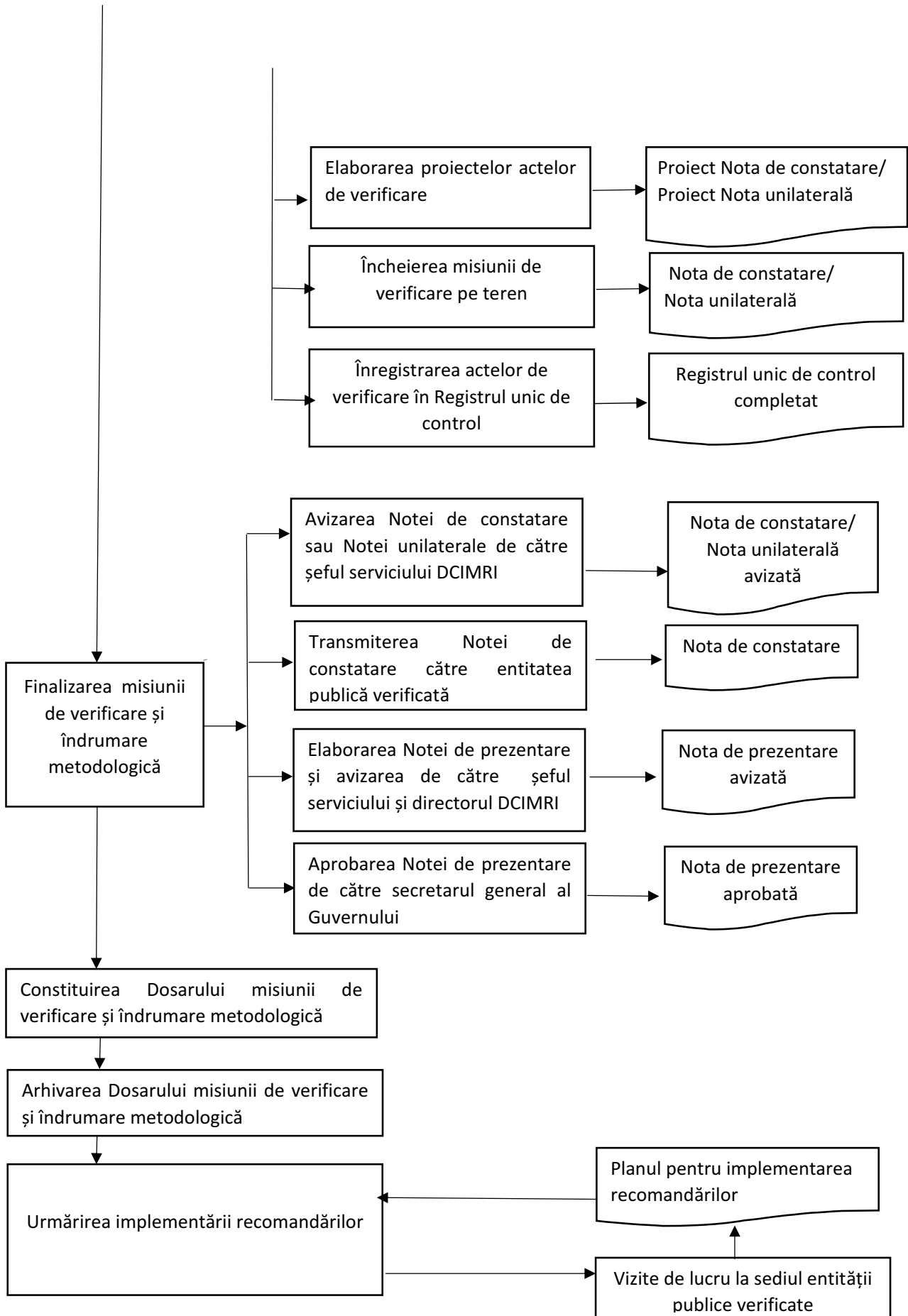
11.5. Echipa de verificare va urmări implementarea recomandărilor la termenele stabilite și va ține evidența acestora la sediul DCIMRI pe baza adreselor de progres și a copiilor de pe documentele justificative aferente procesului de implementare a recomandărilor, transmise periodic de către entitatea publică verificată.

12. Anexele nr. 1—10 fac parte integrantă din prezentele norme metodologice.

Schema desfășurării misiunii de verificare și îndrumare metodologică privind stadiul implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial

*) Anexa nr. 1 este reprodusă în facsimil.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI
Direcția de control intern managerial și relații interinstituționale
Nr. din

.....
(denumirea entității verificate; numele și prenumele conducătorului entității)

NOTIFICARE

Având în vedere:

- Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 400/2015 pentru aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice, cu modificările și completările ulterioare;
 - Planul de activitate al Direcției de control intern managerial și relații interinstituționale (DCIMRI) pe anul, și
 - Ordinul de misiune nr.,
- urmează ca în perioada echipa de verificare și îndrumare metodologică din cadrul DCIMRI să efectueze o misiune de verificare a stadiului implementării/dezvoltării sistemului de control intern managerial la

(entitatea)

Obiectivele generale ale misiunii de verificare și îndrumare metodologică le reprezintă analiza stadiului implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial, în ceea ce privește:

1. analiza modului de organizare și de funcționare a Comisiei de monitorizare;
2. analiza modului de organizare și de funcționare a Echipei de gestionare a riscurilor și verificarea elaborării Registrului riscurilor de la nivelul entității;
3. verificarea gradului de realizare a procedurilor formalizate;
4. analiza realității și exactității raportărilor semestriale și anuale privind sistemul de control intern managerial.

Pentru buna desfășurare a misiunii de verificare și îndrumare metodologică, vă rugăm să asigurați documentele justificative, respectiv: ROF-ul, organigrama, fișele de post ale celor implicați în activitatea Comisiei de monitorizare și a Echipei de gestionare a riscurilor, situațiile referitoare la raportările semestriale și anuale, deciziile de constituire a Comisiei de monitorizare și a Echipei de gestionare a riscurilor, dosarul cu minutele ședințelor Comisiei de monitorizare, dosarul cu procesele-verbale ale Echipei de gestionare a riscurilor și alte documente pe care le considerați relevante pentru îndeplinirea obiectivelor.

Secretarul general al Guvernului,

Numele și prenumele

.....

Director DCIMRI,

Numele și prenumele

.....

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI
Direcția de control intern managerial și relații interinstituționale
Nr. din.....

Avizat

Șef serviciu DCIMRI,

Numele și prenumele

.....

CHESTIONAR

Obiectivul nr. ...

Nr. crt.	Întrebarea	Da	Nu	Comentarii
1.1.				
1.1.1.				
1.1.2.				
.....				
n.				
1.2.				
1.2.1.				
1.2.2.				
.....				
n.				

Nr. crt.	Întrebarea	Da	Nu	Comentarii
1.3.				
1.3.1.				
1.3.2.				
.....				
n.				
.....				
n.....				

Data

Echipa de verificare:
Numele și prenumele

.....
Numele și prenumele

Completat,

*ANEXA Nr. 4
la normele metodologice*

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI
Direcția de control intern managerial și relații interinstituționale

Entitatea publică verificată
Nr. din

NOTA DE RELAȚII

Subsemnații, consilier, coordonatorul echipei de verificare și, consilier, membru al echipei de verificare, din cadrul Direcției de control intern managerial și relații interinstituționale – Secretariatul General al Guvernului, având în vedere:

— Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 400/2015 pentru aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice, cu modificările și completările ulterioare;

— Ordinul de misiune nr. din,
aflați în misiunea de verificare și îndrumare metodologică la,

(datele de identificare a entității publice verificate)

solicităm de la răspunsuri/precizări privind:
(persoana chestionată — numele, prenumele și funcția deținută în cadrul entității publice verificate)

1.
2.
3.
- n.

Dacă mai aveți ceva de adăugat:
.....

NOTĂ:

Răspunsurile vor fi formulate în scris și vor fi însoțite de copii de pe documente care să vă susțină afirmațiile, dacă este cazul.

Echipa de verificare,
Numele și prenumele

.....

Întocmit
Numele și prenumele, funcția

.....

Numele și prenumele

.....

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI
Direcția de control intern managerial și relații interinstituționale

FOAIE DE LUCRU

Obiectivul nr.

Denumirea activități	Nereguli, deficiențe și disfuncționalități	Cadru de reglementare	Constatare	Observații în ședința de analiză	Recomandare
1	2	3	4	5	6
1.1.					
1.2.					
.....					
n.					

Data

Întocmit

Echipa de verificare:

Numele și prenumele

.....

Numele și prenumele

.....

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI
Direcția de control intern managerial și relații interinstituționale

Entitate publică verificată

Nr. din

Numele și prenumele:funcția

.....

MINUTA

Subsemnații, consilier, coordonatorul echipei de verificare și, consilier, membru al echipei de verificare, din cadrul Direcției de control intern managerial și relații interinstituționale (DCIMRI) — Secretariatul General al Guvernului, având în vedere:

— Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 400/2015 pentru aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice, cu modificările și completările ulterioare;

— Ordinul de misiune nr. din,
am efectuat o misiune de verificare și îndrumare metodologică la

.....

(datele de identificare a entității publice verificate)

Tematica misiunii de verificare și îndrumare metodologică:

1.;

2.;

n.

Perioada verificată:

Documente și activități verificate:

.....;

La ședința de analiză au participat:

.....

.....

În perioada verificată, conducerea a fost asigurată de către:

(entitatea publică verificată)

.....

În urma efectuării misiunii de verificare și îndrumare metodologică, echipa de verificare face următoarele constatări:

Nereguli, deficiențe și disfuncționalități constatate	Punctul de vedere al entității publice verificate	Acțiuni și termene stabilite	Persoanele responsabile	De acord sau Observații
1	2	3	4	5
Obiectivul 1: Analiza modului de organizare și de funcționare a Comisiei de monitorizare				
a) Neregulă/deficiență/disfuncționalitate				
a) Constatare				
b) Neregulă/deficiență/disfuncționalitate				
b) Constatare				
n				
Obiectivul 2: Analiza modului de organizare și de funcționare a Echipei de gestionare a riscurilor și verificarea elaborării Registrului riscurilor de la nivelul entității				
a) Neregulă/deficiență/disfuncționalitate				
a) Constatare				
b) Neregulă/deficiență/disfuncționalitate				
b) Constatare				
n.				
Obiectivul 3: Verificarea gradului de realizare a procedurilor formalizate				
a) Neregulă/deficiență/disfuncționalitate				
a) Constatare				
b) Neregulă/deficiență/disfuncționalitate				
b) Constatare				
n.				
Obiectivul 4: Analiza realității și exactității raportărilor semestriale și anuale privind sistemului de control intern managerial				
a) Neregulă/deficiență/disfuncționalitate				
a) Constatare				
b) Neregulă/deficiență/disfuncționalitate				
b) Constatare				
n.				

Concluzii:

La terminarea misiunii de verificare și îndrumare metodologică au fost restituite toate actele și documentele puse la dispoziția echipei de verificare, excepție făcând documentele întocmite la solicitarea echipei și copiile de pe documentele verificate.

Minuta a fost întocmită în două exemplare, din care un exemplar rămâne la
(entitatea verificată)

și un exemplar la echipa de verificare.

Echipa de verificare,
Numele și prenumele

.....
Numele și prenumele

.....

Președinte,
Comisia de monitorizare
Numele și prenumele:

.....
Președinte,
Echipa de gestionare a riscurilor
Numele și prenumele:

.....

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI
Direcția de control intern managerial și relații interinstituționale
Nr. din

Entitate publică verificată,
Nr.....din.....
Numele și prenumele:funcția.....
.....

Avizat,
Șef serviciu DCIMRI,
.....

NOTA DE CONSTATARE

CAPITOLUL I Introducere

Subsemnații,, consilier, coordonatorul echipei de verificare, și, consilier, membru al echipei de verificare, din cadrul Direcției de control intern managerial și relații interinstituționale (DCIMRI) — Secretariatul General al Guvernului, am efectuat în perioada o misiune de verificare la, din localitatea

(adresa)

Având în vedere:

— Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 400/2015 pentru aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice, cu modificările și completările ulterioare;

— Planul de activitate al DCIMRI pentru anul

— Ordinul de misiune nr. ... din

• Obiectivele misiunii de verificare și îndrumare metodologică sunt următoarele:

— Obiectivul nr. 1: Analiza modului de organizare și de funcționare a Comisiei de monitorizare, constituită conform art. 3 alin. (1) din Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 400/2015, cu modificările și completările ulterioare;

— Obiectivul nr. 2: Analiza modului de organizare și de funcționare a Echipei de gestionare a riscurilor și verificarea elaborării Registrului riscurilor de la nivelul entității, constituită conform art. 5 alin. (3) din Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 400/2015, cu modificările și completările ulterioare;

— Obiectivul nr. 3: Verificarea gradului de realizare a procedurilor formalizate, conform art. 6 alin. (4) din Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 400/2015, cu modificările și completările ulterioare;

— Obiectivul nr. 4: Analiza realității și exactității raportărilor semestriale și anuale privind sistemul de control intern managerial, conform anexelor nr. 3 și 4 la Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 400/2015, cu modificările și completările ulterioare.

• Perioada verificată:

• Principalele documente verificate:

— Regulamentul de organizare și funcționare și fișele de post;

— Decizia de constituire a Comisiei de monitorizare și deciziile de actualizare a acesteia, după caz;

— Dosarul cu minutele ședințelor Comisiei de monitorizare;

— programele de dezvoltare a sistemului de control intern managerial pentru anul în curs și pe perioada verificată;

— Decizia de constituire a Echipei de gestionare a riscurilor și deciziile de actualizare a acesteia, după caz;

— Dosarul cu procesele-verbale ale ședințelor Echipei de gestionare a riscurilor;

— registrele de riscuri de la nivelul compartimentelor;

— Registrul de riscuri de la nivelul entității publice;

— rapoartele privind desfășurarea procesului de gestionare a riscurilor de la nivelul compartimentelor, anuale, pentru anul în curs;

— Informarea privind desfășurarea procesului de gestionare a riscurilor la nivelul entității publice;

— procedurile formalizate elaborate;

— Lista privind codificarea procedurilor formalizate elaborate, revizuite și actualizate;

— rapoartele privind monitorizarea performanțelor, de la nivelul compartimentelor, anuale, pentru anul în curs;

— Informarea privind monitorizarea performanțelor la nivelul entității publice;

— Situația centralizatoare semestrială/anuală privind stadiul implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial la data de..... — anexa nr. 3 la Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 400/2015, cu modificările și completările ulterioare;

— Chestionar de autoevaluare a stadiului de implementare a standardelor de control intern managerial — anexa nr. 4.1, prevăzută în anexa nr. 4 „Instrucțiuni” la Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 400/2015, cu modificările și completările ulterioare;

— Situația sintetică a rezultatelor autoevaluării — anexa nr. 4.2, prevăzută în anexa nr. 4 „Instrucțiuni” la Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 400/2015, cu modificările și completările ulterioare;

— Raport asupra sistemului de control intern managerial la data de 31 decembrie 20.. — anexa nr. 4.3, prevăzută în anexa nr. 4 „Instrucțiuni” la Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 400/2015, cu modificările și completările ulterioare.

• Pentru perioada verificată, conducerea entității publice a fost asigurată de către:

— Anul...: conducătorul entității

— Anul...: conducătorul entității

• Pentru perioada verificată, coordonarea Comisiei de monitorizare (CM) a fost asigurată de către:

— Anul...: președintele CM și secretarul CM

— Anul: președintele CM și secretarul CM

• Pentru perioada verificată, coordonarea Echipei de gestionare a riscurilor (EGR) a fost asigurată de către:

— Anul ...: președintele EGR și secretarul EGR

— Anul: președintele EGR și secretarul EGR

CAPITOLUL II

Efectuarea misiunii de verificare și îndrumare metodologică

În urma efectuării misiunii, membrii echipei de verificare au constatat nereguli și deficiențe de la cadrul de reglementare privind implementarea și dezvoltarea sistemului de control intern managerial, după cum urmează:

• **Obiectivul nr. 1:** Analiza modului de organizare și de funcționare a Comisiei de monitorizare

1.1. Emiterea deciziei de constituire a Comisiei de monitorizare și actualizarea acesteia

—

1.2. Analiză componentei Comisiei de monitorizare

1.3. Elaborarea Programului de dezvoltare și analiza îndeplinirii și actualizării acestuia

1.4. Analiza modului de parcurgere a etapelor pentru implementarea sistemului de control intern managerial

1.5. Analiza dosarelor cu minutele ședințelor Comisiei de monitorizare, a deciziilor și hotărârilor acesteia și evaluarea funcționării comisiei

1.6. Analiza Informării privind monitorizarea indicatorilor de performanță la nivelul entității publice, pe baza rapoartelor anuale, de la nivelul compartimentelor, elaborată de către secretarul Comisiei de monitorizare

1.7. Verificarea introducerii atribuțiilor specifice rezultate din constituirea și funcționarea Comisiei de monitorizare în fișa postului

1.8. Verificarea pregătirii profesionale în domeniul sistemului de control intern managerial a personalului de conducere și execuție

1.9. Analiza comparativă pe ani a modului de organizare și funcționare a Comisiei de monitorizare de la înființare până în prezent

• **Obiectivul nr. 2:** Analiza modului de organizare și de funcționare a Echipei de gestionare a riscurilor și verificarea elaborării Registrului riscurilor de la nivelul entității

2.1. Emiterea deciziei de constituire a Echipei de gestionare a riscurilor și actualizarea acesteia

2.2. Analiza componentei Echipei de gestionare a riscurilor

2.3. Desemnarea responsabililor cu riscurile de la nivelul compartimentelor și a atribuțiilor ce le revin

2.4. Elaborarea registrelor de riscuri de la nivelul compartimentelor și actualizarea anuală a acestora (în procente)

2.5. Elaborarea Registrului riscurilor de la nivelul entității publice, prin centralizarea riscurilor de la nivelul compartimentelor, de către secretarul Echipei de gestionare a riscurilor și actualizarea anuală a acestuia

2.6. Analiza dosarelor cu procesele-verbale ale ședințelor Echipei de gestionare a riscurilor și a măsurilor de control transmise conducerii compartimentelor și evaluarea funcționării echipei

2.7. Evaluarea gradului de urmărire a implementării măsurilor de control pe baza Planului de implementare a măsurilor de control elaborat de secretarul Echipei de gestionare a riscurilor

2.8. Analiza Informării privind desfășurarea procesului de gestionare a riscurilor la nivelul entității, elaborată pe baza rapoartelor anuale de la nivelul compartimentelor de către secretarul Echipei de gestionare a riscurilor

2.9. Verificarea introducerii atribuțiilor privind managementul riscurilor în fișele de post ale personalului de conducere și execuție

2.10. Analiza comparativă pe ani a modului de organizare și funcționare a Echipei de gestionare a riscurilor de la înființare până în prezent

• **Obiectivul nr. 3:** Verificarea gradului de realizare a procedurilor formalizate

3.1. Analiza Listei obiectivelor și activităților din cadrul entității publice aprobate în ședința Comisiei de monitorizare

3.2. Analiza Listei de codificare a procedurilor de sistem (PS)

3.3. Analiza Listei de codificare a procedurilor operaționale (PO)

3.4. Evaluarea respectării structurii și modalităților de elaborare a procedurilor formalizate aprobate, conform anexei nr. 2B la Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 400/2015 pentru aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice, cu modificările și completările ulterioare (prin sondaj)

3.5. Analiza procedurilor formalizate aprobate din punctul de vedere al gradului de cuprindere a tuturor componentelor cadrului de reglementare a domeniului procedurat, a detaliilor activităților și acțiunilor pe fluxul proceselor și implementarea activităților de control, a responsabilităților și a documentelor în structura acestora (prin sondaj)

3.6. Verificarea stadiului realizării procedurilor formalizate, a reviziilor și actualizărilor acestora

3.7. Verificarea existenței în fișele de post a responsabilităților privind întocmirea, avizarea și aprobarea procedurilor formalizate (prin sondaj)

• **Obiectivul nr. 4:** Analiza realității și exactității raportărilor semestriale și anuale privind sistemul de control intern managerial

4.1. Analiza gradului de cuprindere a structurilor din subordine și a entităților publice aflate în coordonare și subordonare în documentele elaborate și transmise la SSG

4.2. Verificarea realității și exactității raportărilor semestriale și anuale transmise la SGG

4.3. Verificarea raportărilor semestriale și anuale privind sistemul de control intern managerial pe ultimii 3 ani

CAPITOLUL III

Constatări și recomandări

Stabilirea constatărilor și recomandările pe obiective:

• **Obiectivul nr. 1:** Analiza modului de organizare și de funcționare a Comisiei de monitorizare

a) Constatare:

a) Recomandare:

n)

• **Obiectivul nr. 2:** Analiza modului de organizare și de funcționare a Echipei de gestionare a riscurilor și verificarea elaborării Registrului riscurilor de la nivelul entității

a) Constatare:

a) Recomandare:

n)

• **Obiectivul nr. 3:** Verificarea gradului de realizare a procedurilor formalizate

a) Constatare:

a) Recomandare:

n)

• **Obiectivul nr. 4:** Analiza realității și exactității raportărilor semestriale și anuale privind sistemul de control intern managerial

a) Constatare:

a) Recomandare:

n)

Pentru recomandările formulate se va elabora Planul de implementare a recomandărilor de către entitatea publică verificată, aprobat de către conducere, care va cuprinde: recomandările formulate în Nota de constatare, acțiunile, termenele și persoanele responsabile de realizare. Planul de implementare a recomandărilor se va transmite către DCIMRI, în maximum 5 (cinci) zile lucrătoare de la primirea Notei de constatare, în vederea urmăririi implementării recomandărilor propuse de către echipa de verificare.

CAPITOLUL IV

Concluzii

În cadrul entității publice verificate, în urma derulării misiunii de verificare și îndrumare metodologică, în perioada, echipa de verificare a constatat că:

Echipa de verificare:

Numele și prenumele

Numele și prenumele

.....

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Direcția de control intern managerial și relații interinstituționale

Nr. din

Avizat.

Șef serviciu DCIMRI,

Numele și prenumele

.....

ANEXA Nr. 8
la normele metodologice

Entitatea publică verificată

Nr. din

NOTA UNILATERALĂ

CAPITOLUL I

Introducere

Subsemnații,, consilier, coordonatorul echipei de verificare, și, consilier, membru al echipei de verificare, din cadrul Direcției de control intern managerial și relații interinstituționale (DCIMRI) — Secretariatul General al Guvernului, am efectuat în perioada o misiune de verificare la, din localitatea

(adresa)

Având în vedere:

— Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 400/2015 pentru aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice, cu modificările și completările ulterioare;

— Planul de activitate al DCIMRI pentru anul

— Ordinul de misiune nr. ... din

Obiectivele misiunii de verificare și îndrumare metodologică sunt următoarele:

— **Obiectivul nr. 1:** Analiza modului de organizare și de funcționare a Comisiei de monitorizare, constituită conform art. 3 alin. (1) din Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 400/2015, cu modificările și completările ulterioare;

— **Obiectivul nr. 2:** Analiza modului de organizare și de funcționare a Echipei de gestionare a riscurilor și verificarea elaborării Registrului riscurilor de la nivelul entității, constituită

• sistemul de control intern managerial este (conform/parțial conform/neconform), în conformitate cu prevederile Ordinului secretarului general al Guvernului nr. 400/2015, cu modificările și completările ulterioare.

Entitatea publică verificată va raporta periodic stadiul implementării recomandărilor după primirea Notei de constatare, avizată de către șeful de serviciu al DCIMRI.

Nota de constatare semnată de echipa de verificare și de conducerea entității se înregistrează în Registrul unic de control, la poziția, data, pagina, la sediul entității verificate.

Membrii echipei pot reveni cu misiuni de verificare și îndrumare metodologică pentru netransmiterea Planului de implementare a recomandărilor, necomunicarea periodică a stadiului implementării acestora sau pentru nerespectarea termenelor de raportare a situațiilor prevăzute de Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 400/2015, cu modificările și completările ulterioare, la Secretariatul General al Guvernului, prin introducerea lor în Planul de activitate în anul următor.

conform art. 5 alin. (3) din Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 400/2015, cu modificările și completările ulterioare;

— **Obiectivul nr. 3:** Verificarea gradului de realizare a procedurilor formalizate, conform art. 6 alin. (4) din Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 400/2015, cu modificările și completările ulterioare;

— **Obiectivul nr. 4:** Analiza realității și exactității raportărilor semestriale și anuale privind sistemul de control intern managerial, conform anexelor nr. 3 și 4 la Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 400/2015, cu modificările și completările ulterioare.

• Perioada verificată:

• Principalele documente verificate:

— Regulamentul de organizare și funcționare și fișele de post;

— Decizia de constituire a Comisiei de monitorizare și deciziile de actualizare a acesteia, după caz;

— Dosarul cu minutele ședințelor Comisiei de monitorizare;

— programele de dezvoltare a sistemului de control intern managerial pentru anul în curs și pe perioada verificată;

— Decizia de constituire a Echipei de gestionare a riscurilor și deciziile de actualizare a acesteia, după caz;

— Dosarul cu procesele-verbale ale ședințelor Echipei de gestionare a riscurilor;

— registrele de riscuri de la nivelul compartimentelor;

— Registrul de riscuri de la nivelul entității publice;

— procedurile formalizate elaborate;

— Lista privind codificarea procedurilor formalizate elaborate, revizuite și actualizate;

— Raportul de monitorizare a performanțelor pentru anul în curs;

— Situația centralizatoare semestrială/anuală privind stadiul implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial la data de — anexa nr. 3 la Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 400/2015, cu modificările și completările ulterioare;

— Chestionar de autoevaluare a stadiului de implementare a standardelor de control intern managerial — anexa nr. 4.1, prevăzută în anexa nr. 4 „Instrucțiuni” la Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 400/2015, cu modificările și completările ulterioare;

— Situația sintetică a rezultatelor autoevaluării — anexa nr. 4.2, prevăzută în anexa nr. 4 „Instrucțiuni” la Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 400/2015, cu modificările și completările ulterioare;

— Raport asupra sistemului de control intern managerial la data de 31 decembrie 20.. — anexa nr. 4.3, prevăzută în anexa nr. 4 „Instrucțiuni” la Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 400/2015, cu modificările și completările ulterioare.

• Pentru perioada verificată, conducerea entității a fost asigurată de către:

— Anul: conducătorul entității

— Anul: conducătorul entității

• Pentru perioada verificată, coordonarea Comisiei de monitorizare (CM) a fost asigurată de către:

— Anul: președintele CM și secretarul CM

— Anul: președintele CM și secretarul CM

Echipa de verificare:

Numele și prenumele

.....

Numele și prenumele

.....

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Direcția de control intern managerial și relații interinstituționale

Nr. din

Avizat.

Director DCIMRI,

Numele și prenumele

.....

• Pentru perioada verificată, coordonarea Echipei de gestionare a riscurilor (EGR) a fost asigurată de către:

— Anul: președintele EGR și secretarul EGR

— Anul: președintele EGR și secretarul EGR

CAPITOLUL II

Efectuarea misiunii de verificare și îndrumare metodologică

Echipa care a efectuat misiunea de verificare și îndrumare metodologică la entitatea publică nu a constatat nereguli și deficiențe de la cadrul de reglementare privind stadiul implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial.

În continuare, echipa de verificare prezintă disfuncționalitățile constatate, dar care au fost remediate pe parcursul derulării misiunii, și eventuale recomandări de natură organizatorică, cu scopul implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial, astfel:

—

—

—

CAPITOLUL III

Concluzii

În cadrul entității publice verificate, în urma derulării misiunii de verificare și îndrumare metodologică, în perioada, echipa de verificare a constatat că:

• sistemul de control intern managerial este (conform/parțial conform/neconform), în conformitate cu prevederile Ordinului secretarului general al Guvernului nr. 400/2015, cu modificările și completările ulterioare.

Nota unilaterală, semnată de către echipa de verificare, se înregistrează în Registrul unic de control la poziția, data, pagina, existent la sediul entității publice verificate.

*ANEXA Nr. 9
la normele metodologice*

Aprobat.

Secretarul general al Guvernului,

Numele și prenumele

.....

NOTA DE PREZENTARE

CAPITOLUL I

Introducere

Subsemnații,, consilier, coordonatorul echipei de verificare, și, consilier, membru al echipei de verificare, din cadrul Direcției de control intern

managerial și relații interinstituționale (DCIMRI) a Secretariatului General al Guvernului, am efectuat în perioada misiunea de verificare la, din localitatea

(adresa)

Având în vedere:

- Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 400/2015 pentru aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice, cu modificările și completările ulterioare;
- Planul de activitate al DCIMRI pentru anul
- Ordinul de misiune nr. ... din

CAPITOLUL II

Efectuarea misiunii de verificare și îndrumare metodologică

În urma desfășurării misiunii de verificare și îndrumare metodologică echipa a formulat constatări și recomandări, acceptate de către conducerea entității verificate, a căror sinteză este structurată pe cele 4 obiective principale ale misiunii, astfel:

• **Obiectivul nr. 1:** Analiza modului de organizare și de funcționare a Comisiei de monitorizare

a) Constatare:

a) Recomandare:

.....

n)

• **Obiectivul nr. 2:** Analiza modului de organizare și de funcționare a Echipei de gestionare a riscurilor și verificarea elaborării Registrului riscurilor de la nivelul entității

a) Constatare:

a) Recomandare:

.....

n)

Echipa de verificare:

Numele și prenumele

.....

Numele și prenumele

.....

Entitatea publică

Nr. din

• **Obiectivul nr. 3:** Verificarea gradului de realizare a procedurilor formalizate

a) Constatare:

a) Recomandare:

.....

n)

• **Obiectivul nr. 4:** Analiza realității și exactității raportărilor semestriale și anuale privind sistemul de control intern managerial

a) Constatare:

a) Recomandare:

.....

n)

Pentru recomandările formulate de către echipa de verificare va fi elaborat Planul de implementare a recomandărilor de către entitatea publică verificată. Acesta va cuprinde recomandările transmise prin Nota de constatare, acțiunile, termenele de realizare și persoanele responsabile. Planul de implementare a recomandărilor, aprobat de către conducerea entității publice, va fi transmis la DCIMRI, care va urmări implementarea recomandărilor la termenele stabilite.

CAPITOLUL III

Concluzii

În cadrul entității publice, în urma derulării misiunii de verificare și îndrumare metodologică, în perioada, echipa de verificare a constatat:

• sistemul de control intern/managerial este (conform/parțial conform/neconform), în conformitate cu prevederile Ordinului secretarului general al Guvernului nr. 400/2015, cu modificările și completările ulterioare.

*ANEXA Nr. 10
la normele metodologice*

Aprobat

Conducătorul entității publice,
Numele și prenumele

.....

PLANUL DE IMPLEMENTARE A RECOMANDĂRILOR

În baza Notei de constatare nr. ... din a echipei de verificare a Direcției de control intern managerial și relații interinstituționale (DCIMRI), din cadrul Secretariatului General al Guvernului, înregistrată la

(entitatea verificată)

sub nr. din, au fost transmise spre implementare următoarele recomandări:

Obiective	Recomandări	Acțiuni și termene	Responsabili	Data implementării confirmată de către DCIMRI
1	2	3	4	5
1. Analiza modului de organizare și de funcționare a Comisiei de monitorizare	1.			
	2.			
	n.			

1	2	3	4	5
2. Analiza modului de organizare și de funcționare a Echipii de gestionare a riscurilor și verificarea elaborării Registrului riscurilor de la nivelul entității	1.			
	2.			
	n.			
3. Verificarea gradului de realizare a procedurilor formalizate	1.			
	2.			
	n.			
4. Analiza realității și exactității raportărilor semestriale și anuale privind sistemul de control intern managerial	1.			
	2.			
	n.			

Președinte,

Comisia de monitorizare

Numele și prenumele

Președinte,

Echipa de gestionare a riscurilor

Numele și prenumele

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948368 935358